

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 6. 2022
COM(2022) 304 final

2022/0195 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o obnove prírody

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final} - {SWD(2022) 168 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

KONTEXT NÁVRHU

Dôvody a ciele návrhu

Strata biodiverzity a degradácia ekosystémov aj napriek úsiliu EÚ a medzinárodného spoločenstva napredujú znepokojujúcim tempom a spôsobujú škody ľuďom, hospodárstvu a klíme. Táto skutočnosť je značne zdokumentovaná, najmä v správach Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC)¹ a Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby², v správe o pokroku pri dosahovaní cieľov z Aiči³ a v správe *Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review*⁴ (Ekonomická hodnota biodiverzity: Dasguptovo preskúmanie). Zdravé ekosystémy poskytujú potraviny a zaisťujú potravinovú bezpečnosť, čistú vodu, záchyty uhlíka a ochranu proti prírodným katastrofám spôsobeným zmenou klímy. Sú zásadné pre naše dlhodobé prežitie, blahobyt, prosperitu a bezpečnosť, pretože predstavujú základ odolnosti Európy.

Obnova ekosystémov spolu s úsilím o obmedzenie obchodu s voľne žijúcimi druhmi a ich konzumácie takisto pomôže predchádzať možným budúcim prenosným ochoreniam so zoonotickým potenciálom a budovať voči nim odolnosť, čím sa zníži riziko vypuknutia nález a pandémie, a prispeje k podpore európskeho a globálneho úsilia o uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“, v ktorom sa uznáva vnútorná súvislosť medzi ľudským zdravím, zdravím zvierat a zdravou a odolnou prírodou.

Panel IPCC v správe z roku 2022 osobitne poukázal na to, že čas na to, aby svet a Európa zabezpečili budúcnosť vhodnú na život, sa rýchlo kráti, keďže čoraz častejšie extrémne výkyvy počasia a klimatické extrémny vedú k nezvratným dôsledkom a tlačia prírodné a ľudské systémy za hranice ich schopnosti adaptácie. Panel vyzýva na vykonanie naliehavých opatrení na obnovu degradovaných ekosystémov s cieľom zmierniť vplyvy zmeny klímy, a to najmä formou obnovy degradovaných mokradí a riek, lesov a poľnohospodárskych ekosystémov.

Nedávny geopolitický vývoj ešte viac zdôraznil potrebu zaisťovať potravinovú bezpečnosť a odolnosť potravinových systémov. Zvyšovanie cien komodít a obavy v súvislosti s globálnou potravinovou bezpečnosťou si vyžadujú, aby sa riešili zraniteľné miesta, ako napríklad závislosť od dovozu, a takisto aby sa urýchlil prechod na udržateľné a odolné potravinové systémy⁵. Je dokázané, že obnova poľnohospodárskych ekosystémov má z dlhodobého

¹ Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC): *Special report on the impacts of global warming of 1.5°C* (Osobitná správa o vplyvoch globálneho otepľovania o 1,5 °C), k dispozícii na adrese <https://www.ipcc.ch/sr15/>, a šiesta hodnotiaci správa IPCC, *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability* | (Zmena klímy 2022: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť) [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\)](https://www.ipcc.ch/2022/08/07/summary-for-policymakers-of-the-ipcc-working-group-i-contribution-to-the-sixth assessment report of the intergovernmental panel on climate change/).

² Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby: *2019 global assessment report on biodiversity and ecosystem services* (Globálna hodnotiaci správa o biodiverzite a ekosystémových službách z roku 2019), k dispozícii na adrese <https://doi.org/10.5281/zenodo.5657041>.

³ Dohovor o biologickej diverzite, k dispozícii na adrese <https://www.cbd.int/convention/text/>.

⁴ Profesor Sir Partha Dasgupta, *Final report of the independent review on The Economics of Biodiversity* (Záverečná správa nezávislého preskúmania ekonomickej hodnoty biodiverzity), 2. februára 2021, k dispozícii na adrese <https://www.gov.uk/government/publications/final-report-the-economics-of-biodiversity-the-dasgupta-review>.

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej Rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov [COM(2022) 133 final].

hládiska pozitívny vplyv na produktivitu potravín a obnova prírody pôsobí v zabezpečení dlhodobej udržateľnosti a odolnosti EÚ ako poistka.

V záverečnej správe Konferencie o budúcnosti Európy, ktorá bola uverejnená 9. mája 2022⁶, občania vo svojich návrhoch týkajúcich sa poľnohospodárstva, potravinárskej výroby, biodiverzity a ekosystémov či znečistenia požadovali najmä „vytvárať, obnovovať, lepšie spravovať a rozširovať chránené územia v záujme zachovania biodiverzity“, „chrániť hmyz, najmä pôvodný a opel'ujúci hmyz, a to aj ochranou pred inváznymi druhmi a lepším presadzovaním existujúcich právnych predpisov“, ako aj „stanoviť záväzné vnútroštátne ciele v členských štátoch EÚ týkajúce sa opätovného zalesňovania pôvodnými stromami a miestnou flórou, s prihliadnutím na rozdielne vnútroštátne okolnosti a špecifiká“. Pokiaľ ide o návrhy občanov týkajúce sa informovania, zvyšovania povedomia, dialógu a životného štýlu, žiadali najmä „začleniť do vzdelávania potravinársku výrobu a ochranu biodiverzity vrátane výhod, ktoré majú nespracované potraviny v porovnaní so spracovanými, a podporovať školské záhrady, dotovať projekty mestského záhradkárstva a vertikálne poľnohospodárstvo“ a „zvážiť, aby sa biodiverzita stala v školách povinným predmetom a aby sa zvyšovalo povedomie o biodiverzite pomocou mediálnych kampaní a stimulovaním „súťaží“ v celej EÚ“⁷. Na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity na roky 2030 a 2050 a na zabezpečenie odolnosti potravinových systémov je preto potrebné ráznejšie opatrenie.

Na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy a biodiverzity na roky 2030 a 2050 a na zabezpečenie odolnosti potravinových systémov je preto potrebné ráznejšie opatrenie. Európska zelená dohoda⁸ predstavuje záväzok týkajúci sa ochrany a obnovy prírody. Uvádza sa v nej, že Komisia určí opatrenia, a to aj právne opatrenia, ktoré členským štátom pomôžu zlepšiť a obnoviť poškodené a na uhlík bohaté ekosystémy, aby dosiahli dobrý ekologický stav. V Európskej zelenej dohode sa takisto zdôrazňuje, že všetky opatrenia a politiky EÚ by sa mali stmeliť tak, aby EÚ pomohli uskutočniť úspešnú a spravodlivú transformáciu smerom k udržateľnej budúcnosti.

V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030⁹ sa stanovujú ciele na ďalšiu ochranu prírody v EÚ. Zdôrazňuje sa v nej však, že samotná ochrana nestačí: zvrátenie straty biodiverzity si vyžaduje väčšie úsilie na obnovu dobrého zdravia prírody v celej EÚ, na chránených územiach a mimo nich. Komisia sa preto zaviazala, že navrhne právne záväzné ciele EÚ v oblasti obnovy degradovaných ekosystémov v EÚ, najmä tie, ktoré majú najväčší potenciál zachytávať a ukladať uhlík a zabrániť vplyvu prírodných katastrof a tento vplyv znižovať.

EÚ sa zatiaľ nepodarilo zastaviť stratu biodiverzity. Z nedávnej štúdie¹⁰ finalizovanej v rámci hodnotenia stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020¹¹ vyplýva, že EÚ v rokoch 2011

⁶ Konferencia o budúcnosti Európy sa konala od apríla 2021 do mája 2022. Išlo o jedinečnú realizáciu deliberatívnej demokracie na celoeurópskej úrovni pod vedením občanov, pričom sa do tohto podujatia zapojili tisíce európskych občanov, ako aj politickí aktéri, sociálni partneri, zástupcovia občianskej spoločnosti a kľúčové zainteresované strany.

⁷ Konferencia o budúcnosti Európy – správa o konečnom výsledku, máj 2022, návrh 2, s. 44, a návrh 6, s. 48.

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final].

⁹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en#the-business-case-for-biodiversity.

¹⁰ Trinomics B.V. (2021), *Support to the evaluation of the EU Biodiversity Strategy to 2020, and follow-up: Final study report* (Podpora hodnotenia stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a následná kontrola: záverečná správa zo štúdie) (Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022). Zhrnutie

až 2020 nedokázala stratu biodiverzity zastaviť. EÚ nesplnila dobrovoľný cieľ obnoviť do roku 2020 aspoň 15 % degradovaných ekosystémov (v súlade s cieľom z Aiči č. 15 Dohovoru o biologickej diverzite¹²). Výhľad týkajúci sa biodiverzity a ekosystémov je pochmúrny a vyplýva z neho, že súčasný prístup nefunguje.

Európsky parlament a Rada takisto trvajú na zintenzívnení úsilia o obnovenie ekosystémov, ako sa uvádza v záveroch Rady z decembra 2019¹³ a uznesení Európskeho parlamentu z januára 2020¹⁴. Parlament v uznesení vyzval Komisiu, aby „upustila od dobrovoľných záväzkov a navrhla ambicióznú a inkluzívnu stratégiu [...], v ktorej sa stanovujú právne záväzné [a teda vynútiteľné] ciele pre EÚ a jej členské štáty“. Európsky parlament vo svojom uznesení z 9. júna 2021¹⁵ dôrazne privítal záväzok Komisie vypracovať legislatívny návrh týkajúci sa obnovy prírody vrátane záväzných cieľov obnovy.

Obnova ekosystémov má vysokú prioritu aj v rámci medzinárodného programu. Vízia Dohovoru o biologickej diverzite na rok 2050¹⁶, Dohovor Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii (UNCCD)¹⁷, Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (ciele udržateľného rozvoja)¹⁸ a Dekáda OSN pre obnovu ekosystému¹⁹: všetky obsahujú výzvu na ochranu a obnovu ekosystémov. Obnova bude nevyhnutná aj na to, aby EÚ mohla splniť svoje záväzky vyplývajúce z Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy a z Parížskej dohody²⁰. Ekosystémy, ako sú rašeliniská, mokrade, oceány a lesy, môžu, ak sú v dobrom stave, prispieť k odstráneniu a ukladaniu veľkého množstva oxidu uhličitého a takisto k významnému zníženiu vplyvu zmeny klímy.

Návrhom nariadenia o obnove prírody sa stanovuje všeobecný cieľ: prispieť k nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitej a odolnej prírody vo všetkých suchozemských a morských oblastiach EÚ, a to prostredníctvom obnovy ekosystémov,

hlavných relevantných zistení: pozri prílohu IX k posúdeniu vplyvu. Správa Komisie o hodnotení stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020, očakávaná v apríli 2022.

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál: stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 [KOM(2011) 244 v konečnom znení].

¹² *Strategický plán Dohovoru o biologickej diverzite na roky 2011 – 2020* uvedený medzi 20 cieľmi v oblasti biodiverzity z Aiči. Cieľ z Aiči č. 15 znie: „Do roku 2020 sa zlepši odolnosť ekosystémov a príspevok biodiverzity k zásobám uhlíka pomocou ochrany a obnovy vrátane obnovy najmenej 15 % poškodených ekosystémov, čím sa prispeje k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu a k boju proti dezertifikácii.“ K dispozícii na adrese <https://www.cbd.int/sp/targets/rationale/target-15/>.

¹³ Príprava globálneho rámca pre biodiverzitu po roku 2020 v rámci Dohovoru o biologickej diverzite (DBD) – závery Rady (15272/19) z 19. decembra 2019.

¹⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2020 so zreteľom na pätnástu zasadnutie konferencie zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biodiverzite [2019/2824(RSP)].

¹⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov [2020/2273(INI)].

¹⁶ Prvý návrh globálneho rámca pre biodiverzitu po roku 2020, k dispozícii na adrese <https://www.cbd.int/doc/c/914a/eca3/24ad42235033f031badf61b1/wg2020-03-03-en.pdf>.

¹⁷ Dohovor Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii v krajinách postihnutých vážnym suchom a/alebo dezertifikáciou, hlavne v Afrike (UNCCD), k dispozícii na adrese https://www.unccd.int/sites/default/files/relevant-links/2017-01/UNCCD_Convention_ENG_0.pdf.

¹⁸ Organizácia Spojených národov: rezolúcia Valného zhromaždenia OSN prijatá 25. septembra 2015 – Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, k dispozícii na adrese https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

¹⁹ Rezolúcia Valného zhromaždenia OSN prijatá 1. marca 2019 – Dekáda OSN pre obnovu ekosystému (2021 – 2030), k dispozícii na adrese <https://www.decadeonrestoration.org/about-un-decade>.

²⁰ Parížska dohoda, k dispozícii na adrese https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

a prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu a k splneniu medzinárodných záväzkov Únie.

Na dosiahnutie tohto cieľa sa v návrhu uvádza viacero záväzných cieľov a povinností v oblasti obnovy, ktoré sa týkajú širokého okruhu ekosystémov. Tieto opatrenia by sa mali do roku 2030 vzťahovať aspoň na 20 % suchozemských a morských oblastí EÚ a do roku 2050 na všetky ekosystémy, ktoré si vyžadujú obnovu. Návrh má takisto oporu vo vykonávacom rámci, ktorý slúži na premenu cieľov na činy prostredníctvom prípravy a vykonávania národných plánov obnovy prírody.

Cieľom návrhu je umožniť EÚ neodkladne konať a začať s obnovou ekosystémov na základe záväzných cieľov a povinností, ktoré už možno merať a monitorovať. Tým sa zabezpečí, aby členské štáty mohli okamžite začať s obnovou. V neskorších fázach možno pridať viac ekosystémov vypracovaním spoločných metód na stanovenie ďalších cieľov v rámci zmien nariadenia.

Návrh tak pripravuje pôdu pre široký okruh ekosystémov v EÚ, ktoré sa majú do roku 2050 obnoviť a udržiavať, pričom sa majú dosiahnuť merateľné výsledky do roku 2030 a 2040. Návrh umožňuje EÚ prispievať k zastaveniu straty biodiverzity a ozdraveniu prírody. Okrem toho umožňuje EÚ prejsť sa v pozícii svetového lídra v oblasti ochrany prírody, a to najmä v rámci Konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite, ktorá sa má konať v priebehu roku 2022.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Cieľom návrhu je doplniť existujúcu environmentálnu politiku. Je skoncipovaný tak, aby účinne fungoval v súčinnosti s právom EÚ v oblasti životného prostredia. Návrh takisto vytvára podnet na zlepšenie koordinácie a vykonávania tohto práva.

Návrh konkrétne doplní:

smernicu o vtáctve²¹ a smernicu o biotopoch²², a to stanovením lehôt na splnenie cieľov a požiadavkou, aby členské štáty obnovili ekosystémy aj mimo sústavy Natura 2000,

rámčovú smernicu o vode²³ stanovením dodatočných požiadaviek na obnovu priechodnosti riek a s cieľom zabezpečiť dobrý stav záplavových oblastí,

rámčovú smernicu o morskej stratégii²⁴ osobitnými opatreniami a podrobnými cieľmi pre konkrétne morské biotopy, ktoré potrebujú obnovu,

nariadenie o inváznych nepôvodných druhoch²⁵.

Návrh bude aj úzko a dôsledne zosúladený so spoločnou rybárskou politikou a v náležitých prípadoch zabezpečí koherentnosť a komplementaritu.

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

²² Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1 – 73).

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19 – 40).

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 35 – 55).

Návrh priamo súvisí s novou stratégiou EÚ pre lesy do roku 2030²⁶ a prispieva k nej opatreniami zameranými na obnovu, ktorými sa vďaka osobitným cieľom a povinnostiam týkajúcim sa lesných biotopov zvýši biodiverzita a odolnosť lesov.

Čo sa týka spoločnej poľnohospodárskej politiky, návrh vychádza z osobitných cieľov pre biotopy trávnych porastov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, a v širšom ponímaní sa týka rozličných poľnohospodárskych ekosystémov EÚ na základe dôkazov o zlepšení súboru ukazovateľov posilňujúcich biodiverzitu. Návrh má zreteľnú súvislosť so stratégiou EÚ v oblasti pôdy, pretože mnohé suchozemské ekosystémy závisia od príslušnej pôdy, s ktorou na seba navzájom pôsobia. Všetky ostatné ciele súvisiace s pôdou sa začlenia do budúcich právnych predpisov v oblasti pôdy.

Okrem toho pomocou navrhovaného cieľa zvrátiť úbytok opeľovačov sa dosiahnu ciele iniciatívy EÚ zameranej na opeľovače²⁷. Ciele v návrhu na zväčšenie zelených plôch v mestských oblastiach budú mať priamy vplyv na stratégiu pre zelenú infraštruktúru²⁸.

Politické opatrenia v rámci iných environmentálnych stratégií, ako je akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu²⁹ a akčný plán nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy³⁰, pomôžu zmierniť tlak na ekosystémy obmedzením rôznych foriem znečisťujúcich látok. Opatrenia, ako je odporúčanie Rady o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj (Rada ho má prijať 16. júna 2022)³¹, môžu prispieť k vytváraniu potrebných vedomostí, zručností a postojov týkajúcich sa environmentálnej udržateľnosti, a to aj na podporu obnovy prírody.

Súlad s ostatnými politikami Únie

Obnova ekosystémov a posilnenie biodiverzity tvoria základný kameň Európskej zelenej dohody. Zabezpečenie zdravých ekosystémov a boj proti zmene klímy sú neoddeliteľne prepojené. Globálne otepľovanie má priamy vplyv na ekosystémy s dlhotrvajúcimi či nezvratnými účinkami, ako je strata ekosystémov. V politikách EÚ v oblasti zmeny klímy, ako je európsky právny predpis v oblasti klímy³², a v návrhoch uvedených v balíku Fit for 55 (najmä v návrhu nariadenia o využívaní pôdy, zmene vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve³³) sa zdôrazňuje kľúčový význam prirodzených záchytov pre zachytávanie

²⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 [COM(2021) 572 final].

²⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Iniciatíva EÚ zameraná na opeľovače [COM(2018) 395 final].

²⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy [COM(2013) 249 final].

²⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu [COM(2020) 98 final].

³⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Cesta k zdravej planéte pre všetkých Akčný plán EÚ: „Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy“ [COM(2021) 400 final].

³¹ Na základe návrhu Komisie na odporúčanie Rady týkajúce sa učenia zameraného na environmentálnu udržateľnosť [COM(2022) 11 final].

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999.

³³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa dodržiavania záväzkov, stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030 a záväzkov spoločne dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2035

a ukladanie uhlíka. Ak majú ekosystémy, ako sú mokrade a lesy, účinne plniť túto úlohu, musia byť v dobrom stave. Možno preto očakávať, že toto nariadenie značne prispeje k politikám v oblasti zmeny klímy.

Obnova ekosystémov do dobrého stavu znamená zabezpečiť riešenia blízke prírode, ktoré pomáhajú zmierňovať zmenu klímy a ktoré sledujú ciele stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy³⁴. Biologicky rozmanitejšie a zdravšie ekosystémy sú odolnejšie proti zmene klímy a navyše sú účinné pri predchádzaní katastrofám a znižovaní ich rizika. Členské štáty na základe európskeho právneho predpisu v oblasti klímy prijímajú a vykonávajú národné adaptačné stratégie podporujúce riešenia blízke prírode a adaptáciu založenú na ekosystémoch. Národné plány obnovy prírody podľa tohto návrhu budú úzko zosúladené s národnými adaptačnými stratégiami podľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy a právnych predpisov EÚ v oblasti civilnej ochrany³⁵, pričom sa budú navzájom posilňovať.

Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rybárstvo sú všetko odvetvia, ktoré sú závislé od dobrého stavu ekosystémov. Poľnohospodárske ekosystémy v dobrom stave poskytujú bezpečné, udržateľné, výživné a cenovo dostupné potraviny. Zvyšujú odolnosť poľnohospodárstva proti zmene klímy a environmentálnym rizikám a zároveň aj vytvárajú pracovné miesta (napr. v oblasti ekologického poľnohospodárstva, agroturistiky a rekreácie). Lesné ekosystémy v dobrom stave poskytujú množstvo prínosov. Napríklad poskytujú drevo a potraviny, zachytávajú a ukladajú uhlík, stabilizujú pôdu, čistia ovzdušie a vodu a znižujú vplyv prírodných katastrof, ako sú lesné požiare a choroby spôsobené škodcami. Udržiavanie morských ekosystémov v dobrom stave výrazne pomáha biodiverzite tým, že vytvára dôležité neresiská a odchovne a poskytuje zdravé potraviny z morí a oceánov. Zdravé morské ekosystémy takisto zmierňujú zmenu klímy tým, že znižujú dosah prírodných katastrof v pobrežných oblastiach.

Niektoré z cieľov a ukazovateľov stanovených v tomto návrhu majú za cieľ zlepšiť súlad medzi opatreniami v oblasti biodiverzity a opatreniami v iných oblastiach politik EÚ. Medzi tieto politiky patrí nová spoločná poľnohospodárska politika (ďalej len „SPP“) ³⁶ (s pravidlami na zlepšenie životného prostredia v poľnohospodárstve, ako aj s príležitosťami na financovanie, ktoré sú k dispozícii v rámci strategických plánov SPP na roky 2023 – 2027), stratégia Z farmy na stôl v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu³⁷ a spoločná rybárska politika. Návrh takisto súvisí s regionálnou politikou EÚ, v rámci ktorej sa obnova ekosystémov môže financovať prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja³⁸, ako aj s programom Horizont Európa³⁹, v rámci ktorého sa podporujú investície do výskumu a inovácií v oblasti biodiverzity a ekosystémov.

v sektore využívania pôdy, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania [COM(2021) 554 final].

³⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

³⁵ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany, zmenené rozhodnutím (EÚ) 2019/420.

³⁶ Pozri strategické plány SPP, k dispozícii na adrese https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en.

³⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu [COM(2020) 381 final].

³⁸ Pozri Európsky fond regionálneho rozvoja, k dispozícii na adrese https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)

Pomocou návrhu sa EÚ môže takisto ukázať v pozícii svetového lídra, mobilizovať medzinárodné spoločenstvo a prijať opatrenia na zastavenie straty biodiverzity na celom svete. Konferencia zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biologickej diverzite má podľa očakávaní uzavrieť nový globálny rámec pre biodiverzitu, ktorý zahŕňa ambiciózne ciele obnovy. Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 je program na ich uskutočnenie v EÚ a na preukázanie záväzku EÚ na celosvetovej úrovni. Návrhom sa vyšle jasný signál svetovému spoločenstvu, že EÚ berie svoj záväzok vážne a že sa usiluje právne zakotviť ciele obnovy ekosystému, pričom by návrh mohol slúžiť ako inšpirácia pre iné krajiny, aby prijali podobne ambiciózne politiky týkajúce sa obnovy prírody a ochrany biodiverzity.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorým sa stanovuje spôsob, ako by sa mal vykonávať článok 191 zmluvy. Článok 191 zmluvy obsahuje ciele environmentálnej politiky EÚ:

- udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,
- ochrana ľudského zdravia,
- rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Opatrenie na úrovni EÚ je odôvodnené vzhľadom na rozsah a cezhraničnú povahu straty biodiverzity a degradácie ekosystémov, ich vplyv na verejnosť a hospodárske riziká. Pravidlá a povinnosti platné v celej EÚ sú nevyhnutné na významnú obnovu biodiverzity a ekosystémov. Nedostatočný pokrok až do roku 2020 v rámci stratégie v oblasti biodiverzity svedčí o tom, že dobrovoľné záväzky členských štátov nestačia na dosiahnutie cieľov EÚ týkajúcich sa obnovy ekosystémov.

Na riešenie straty a degradácie biodiverzity a na dosiahnutie úspor z rozsahu sú potrebné rozsiahle koordinované opatrenia. Napríklad úsilie na úrovni EÚ je zásadné na obnovu opel'ovačov: ide o problém v celej EÚ, ktorý nemožno vyriešiť, ak sa ním zaoberá iba pár členských štátov. Opatrenia na úrovni EÚ sú nevyhnutné aj vzhľadom na to, aké pohyblivé sú suchozemské a morské druhy.

Obnova jedného ekosystému pomáha ostatným susediacim alebo prepojeným ekosystémom a ich biodiverzite, keďže množstvu druhov sa darí v prepojených sústavách ekosystémov vo veľkom geografickom rozsahu. Opatrenia EÚ sú potrebné aj na doplnenie existujúcich právnych požiadaviek a na pomoc EÚ pri dosahovaní jej cieľov v rámci iných právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy.

2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde, k dispozícii na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>.

³⁹ Pozri politiku výskumu v oblasti biodiverzity, k dispozícii na adrese https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/biodiversity/biodiversity-research-policy_en.

Proporcionalita

Návrh splňa zásadu proporcionality, pretože nepresahuje rámec nevyhnutných požiadaviek na dosiahnutie cieľa nasmerovať biodiverzitu v EÚ k obnove do roku 2030.

Stanovením právne záväzných cieľov a povinností týkajúcich sa obnovy ekosystémov na úrovni EÚ by sa zabezpečil súlad s opatreniami potrebnými v celej EÚ na dosiahnutie celkového cieľa. Monitorovanie pokroku a podávanie správ o ňom Komisiou bude znamenať ďalší prínos a účinnejšie spoločné opatrenia EÚ a členských štátov.

Návrhom sa teda stanovuje všeobecný cieľ a ciele a povinnosti týkajúce sa konkrétnych ekosystémov, ktoré sú v súlade s rozsahom cieľov. Na zabezpečenie toho, aby EÚ dosiahla tieto ciele, sa v návrhu stanovujú vykonávacie opatrenia, posúdenia a preskúmania.

Výber nástroja

Na zabezpečenie dlhodobého cieľa je potrebný legislatívny prístup, a nie nelegislatívne opatrenia. Ciele tohto návrhu možno najlepšie realizovať prostredníctvom nariadenia, aby sa zabezpečila priama uplatniteľnosť práva. Členské štáty musia prispieť k dlhodobému cieľu tým, že zavedú národné plány obnovy prírody, v ktorých stanovia opatrenia zamerané na obnovu potrebné na splnenie cieľov a povinností týkajúcich sa konkrétnych ekosystémov. Skutočnosť, že nariadenia sa nemusia transponovať do vnútroštátneho práva, znamená, že opatrenia zamerané na obnovu sa v praxi môžu začať uplatňovať skôr než v prípade smerníc.

V nariadeniach sa opatrenia, ktoré majú prijať členské štáty, opisujú presnejšie a s väčšou úrovňou podrobnosti, takže sa v nich rámec pre opatrenia, ktoré majú prijať členské štáty, vymedzí oveľa presnejšie. Nariadenia teda prinášajú väčšiu dôslednosť a koherentnosť pre celú EÚ. Na rozdiel od smerníc sa v nariadeniach neuvádza iba cieľ, ktorý majú členské štáty dosiahnuť, ale takisto sa v nich presnejšie určujú právne požiadavky a spôsoby na dosiahnutie uvedeného cieľa.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Pri hodnotení stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2020 sa zistilo, že dôvodom neúspechu obnovy ekosystémov je stanovenie dobrovoľných cieľov, a nie právne záväzných cieľov. Následná absencia záväzkov a politických priorít predstavujú hlavné prekážky pre pridelenie finančných prostriedkov a zdrojov na úsilie v oblasti obnovy.

Navyše v smernici o vtáctve ani v smernici o biotopoch sa nestanovujú lehoty na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu ochrany prirodzených biotopov a druhov. Tieto smernice neobsahujú ani osobitné požiadavky na obnovu ekosystémov, ktoré nepatria do sústavy Natura 2000. Ako riešenie týchto nedostatkov sa týmto návrhom zavádza povinnosť obnovy určitých druhov a biotopov v rámci sústavy Natura 2000 aj mimo nej s jasnými lehotami.

Komisia vo svojej správe z roku 2020 o prvom cykle vykonávania rámcovej smernice o morskej stratégii⁴⁰ dospela k záveru, že dosiahnutie širšieho cieľa smernice sa ukázalo ako

⁴⁰ *Review of the status of the marine environment in the European Union towards a clean, healthy and productive oceans and seas, accompanying the Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of the Marine Strategy Framework Directive (Directive 2008/56/EC), SWD (2020) 61 final.* [Preskúmanie stavu morského prostredia v Európskej únii na dosiahnutie čistých, zdravých a produktívnych morí a oceánov, priložené k správe Komisie

veľmi náročné. Dôvodmi sú chýbajúce osobitné opatrenia a nedostatočne podrobné monitorovanie konkrétnych biotopov alebo druhov, ako aj chýbajúce osobitné ciele. Vymedzením cieľov obnovy v tomto nariadení sa podporia ciele rámcovej smernice o morskej stratégii a jej vykonávanie.

Pri kontrole vhodnosti rámcovej smernice o vode sa dospelo k záveru, že ťažkosti zistené pri jej vykonávaní sú čiastočne spôsobené skutočnosťou, že na stav vodných útvarov má vplyv difúzne znečistenie pochádzajúce z okolitých biotopov. Členské štáty podľa rámcovej smernice o vode nemusia nevyhnutne odstrániť prekážky, ktoré môžu narúšať prirodzenú prepojenosť riečnych/jazerných systémov. Veľa suchozemských ekosystémov a niekoľko biotopov a druhov chránených smernicou o vtáctve a smernicou o biotopoch však priamo závisí od vodných ekosystémov v takmer prirodzenom stave. Týmto návrhom sa dopĺňa rámcová smernica o vode prostredníctvom vypracovania cieľov obnovy a iných osobitných požiadaviek týkajúcich sa riek a záplavových oblastí. Navyše požiadavka tohto návrhu na nezhoršovanie je v súlade s existujúcou požiadavkou smernice na prijatie opatrení s cieľom zabrániť zhoršovaniu stavu všetkých vodných útvarov.

Konzultácie so zainteresovanými stranami

V súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu toto nariadenie a sprievodné posúdenie vplyvu vychádzajú z rozsiahlych konzultácií. Komisia zhromaždila názory širokého okruhu zainteresovaných strán, predovšetkým zástupcov členských štátov, environmentálnych organizácií, výskumných ústavov, poľnohospodárskych združení a združení lesného hospodárstva a zástupcov podnikov. Konzultácie sa uskutočnili ako súčasť otvorenej verejnej konzultácie v rámci piatich seminárov so zainteresovanými stranami a na stretnutiach so zainteresovanými stranami a členskými štátmi. Rozdielne názory poskytli cenné informácie a pohľady, ktoré pomohli pri vypracovaní posúdenia vplyvu a tohto návrhu.

Úvodné posúdenie vplyvu

Úvodné posúdenie vplyvu návrhu nariadenia bolo uverejnené 4. novembra 2020. Zainteresované strany a verejnosť mohli poskytovať spätnú väzbu k iniciatíve do 2. decembra 2020. Doručených bolo 132 odpovedí, prevažne od MVO, záujmových združení a podnikateľských organizácií, environmentálnych organizácií a verejnosti.

Verejná konzultácia

Komisia viedla online verejnú konzultáciu, ktorá sa uskutočnila od 11. januára do 5. apríla 2021 a dostala 111 842 odpovedí. V rámci konzultácie sa zhromaždili názory o hlavných aspektoch prípravy návrhu Komisie na záväzné ciele obnovy a o prístupe k jeho príprave. Z výsledkov vyplýva veľká podpora záväzným cieľom obnovy: 97 % respondentov sa vyjadrilo v prospech všeobecných cieľov EÚ v oblasti obnovy pre všetky ekosystémy, 96 % v prospech cieľov pre jednotlivé ekosystémy alebo biotopy. Z toho vyplýva takmer úplná podpora všeobecného cieľa v oblasti obnovy aj osobitných cieľov EÚ pre ekosystémy.

Semináre so zainteresovanými stranami

V období od konca roku 2020 do septembra 2021 sa uskutočnilo päť samostatných seminárov so zástupcami členských štátov a zainteresovanými stranami. Diskutovalo sa na nich o možnostiach politiky a zhromaždili sa názory o možnostiach týkajúcich sa cieľov obnovy a o spôsoboch, ako by sa tieto ciele mali vykonávať. V rámci seminárov sa posudzovali

Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní rámcovej smernice o morskej stratégii (smernica 2008/56/ES)] [SWD(2020) 61 final].

možné sociálne, hospodárske a širšie environmentálne vplyvy, ako aj predbežné zistenia štúdie na podporu posúdenia vplyvu.

Získavanie a využívanie expertízy

Návrh vychádza z najnovších vedeckých dôkazov. Posúdenie vplyvu priložené k tomuto návrhu je založené na štúdiu vypracovanej skupinou externých expertov. Externí experti počas jednotlivých fáz štúdie úzko spolupracovali s Komisiou. Komisia okrem toho na prípravu tohto návrhu použila množstvo iných zdrojov informácií, konkrétne výsledky výskumných a inovačných projektov EÚ a uznávané medzinárodné správy (ako sú správy citované v oddiele 1).

Európska environmentálna agentúra a Spoločné výskumné centrum poskytli špecifické odborné znalosti a boli úzko zapojené do vypracovania tohto právneho návrhu a jeho posúdenia vplyvu. Napríklad agentúra vypracovala informácie o potrebách obnovy založené na oficiálnych údajoch nahlásených členskými štátmi podľa článku 17 smernice o biotopoch.

Posúdenie vplyvu

Tento návrh vychádza z posúdenia vplyvu. Po vyriešení otázok uvedených v zápornom stanovisku výboru pre kontrolu regulácie vydanom 16. júla 2021 bolo k posúdeniu vplyvu vydané kladné stanovisko (s výhradami, ktoré boli zohľadnené) 28. októbra 2021.

V posúdení vplyvu sa zvažili tieto možnosti politiky:

1. Základný scenár: v rámci tejto možnosti politiky sa predpokladá realistické vykonávanie politík v Európskej zelenej dohode a v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a ostatných relevantných existujúcich politík – s výnimkou právne záväzných cieľov obnovy.
2. Stanovenie právne záväzného všeobecného cieľa pre obnovu ekosystémov: v rámci tejto možnosti sa stanovuje jasne vymedzený právne záväzný všeobecný cieľ pre obnovu ekosystémov. Tento cieľ sa vymedzuje takto: do roku 2050 sa obnoví dobrý stav určitého percentuálneho podielu ekosystémov v EÚ a bude sa udržiavať v tomto stave. V rámci tejto možnosti sa stanovujú aj právne záväzné míľniky na roky 2030 a 2040.
3. Stanovenie právne záväzných cieľov pre konkrétne ekosystémy: v rámci tejto možnosti sa stanovujú ciele a povinnosti pre viacero ekosystémov, biotopov a skupín druhov, ktoré by sa mali obnoviť do roku 2030, 2040 a 2050. Ciele a povinnosti sa stanovujú pre každý z hlavných typov ekosystémov v EÚ a sú priamo uplatniteľné na úrovni členských štátov.
4. Právne záväzné ciele týkajúce sa konkrétnych ekosystémov so všeobecným cieľom: táto možnosť je kombináciou cieľov týkajúcich sa konkrétnych ekosystémov z možnosti 3 a obmenou možnosti 2, čiže všeobecného cieľa prispieť k nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitej a odolnej prírody vo všetkých suchozemských a morských oblastiach Únie, a to prostredníctvom obnovy ekosystémov, a toho, že opatrenia zamerané na obnovu sa do roku 2030 musia spoločne vzťahovať aspoň na 20 % suchozemských a morských oblastí Únie a do roku 2050 na všetky ekosystémy, ktoré si vyžadujú obnovu. Tým sa stanovuje všeobecný cieľ, o ktorého dosiahnutie by sa EÚ mala usilovať, v spojení so súborom cieľov a povinností členských štátov týkajúcich sa konkrétnych ekosystémov.

Za najlepšiu možnosť politiky sa považovala možnosť 4, keďže ide o najúčinnnejšiu, najefektívnejšiu a politicky najsúdržnejšiu možnosť. Existencia všeobecného cieľa zvyšuje dosiahnuteľnosť osobitných cieľov a zároveň je riziko nevykonania žiadnych opatrení najnižšie so všetkých možností. Touto možnosťou sa navyše znižujú riziká odkladu opatrení pre všetky typy ekosystémov, pretože sa vyžaduje okamžité prijatie čo najväčšieho množstva opatrení v oblastiach, kde je to možné. Vďaka tomu sa znižuje riziko odkladu opatrení, čo by poškodilo životné prostredie, hospodárstvo a spoločnosť.

Uprednostňovaná možnosť preto umožňuje EÚ neodkladne konať a začať s obnovou ekosystémov na základe cieľov, ktoré už možno merať a monitorovať. V budúcnosti, keď budú vyvinuté spoločné metódy na posúdenie dobrého stavu ekosystémov EÚ, sa zmenou nariadenia môžu stanoviť dodatočné ciele založené na týchto spoločných metódach.

Touto uprednostňovanou možnosťou týkajúcou sa právneho návrhu sa zabezpečí, že EÚ môže dosiahnuť svoje ciele obnovy ekosystému v navrhovanom čase a nákladovo efektívnym spôsobom. Prínosy prevažujú náklady v prípade každého z hlavných typov ekosystémov. Napríklad v prípade vnútrozemských a pobrežných mokradí sa odhaduje, že finančne vyjadrené prínosy len zo samotného ukladania uhlíka už prevyšujú odhadované náklady na obnovu ekosystému. Ak sa započítajú aj odhady pre ďalšie ekosystémové služby, pomer prínosov a nákladov sa ešte viac zvýši. Celkovo možno prínosy obnovy rašelinísk, močarísk, lesov, vresovísk a krovín, trávnych porastov, riek, jazier, lužných biotopov a pobrežných mokradí uvedených v prílohe I odhadnúť približne na 1 860 miliárd EUR (s odhadovanými nákladmi približne 154 miliárd EUR).

Značné prínosy sa odhadujú aj v prípade morských a mestských ekosystémov, lesov, poľnohospodárskych ekosystémov a v prípade obnovy opel'ovačov. Napríklad hodnota opel'ovania plodín hmyzom v EÚ je podľa odhadu približne 5 miliárd EUR ročne. Okrem toho existuje množstvo ďalších prínosov vrátane biologickej kontroly škodcov a celkového zvýšenia biodiverzity.

Na základe posúdenia environmentálnych, sociálnych a hospodárskych vplyvov možno usúdiť, že určité skupiny zainteresovaných strán môžu byť spočiatku postihnuté viac než iné. V nariadení sa preto stanovuje, aby členské štáty v rámci svojich národných plánov obnovy prírody zabezpečili účasť verejnosti a určili spôsob, akým sa budú zohľadňovať potreby miestnych komunít a zainteresovaných strán.

Zdroje požadované členskými štátmi na dosiahnutie cieľov obnovy môžu pochádzať z prostriedkov EÚ, vnútroštátnych finančných prostriedkov a zo súkromných zdrojov. Vplyv na rozpočty členských štátov bude závisieť od potrieb v oblasti obnovy a od vykonávania súvisiacich opatrení zameraných na obnovu. Tieto náklady možno znížiť získaním finančných prostriedkov z EÚ alebo zo súkromných zdrojov. Napríklad na obnovu je k dispozícii široký okruh finančných prostriedkov EÚ a očakáva sa, že nariadenie o taxonómii⁴¹ uľahčí väčšie využívanie súkromných finančných prostriedkov. Zdroje budú potrebné aj na prípravu národných plánov obnovy prírody vrátane konzultačných fáz a monitorovania.

V súvislosti s podávaním správ sa návrhom znižuje administratívne zaťaženie tým, že sa v plnej miere využívajú existujúce požiadavky na podávanie správ a potenciál na digitalizáciu

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

týchto postupov. Navyše efektívnosť a znižovanie nákladov sa môžu výrazne zlepšiť maximálnym využívaním nových technológií, ako je diaľkový prieskum, satelitné služby a produkty systému Copernicus, geografický informačný systém, senzory a zariadenia *in situ*, analýza a spracovanie údajov a umelá inteligencia. Týmito technológiami sa zvyšuje rýchlosť, účinnosť a koherentnosť viacerých postupov monitorovania a podávania správ.

Návrh sa mierne odchyľuje od možnosti 4, keďže niektorými možnými cieľmi týkajúcimi sa pôdy sa v neskoršej fáze budú zaoberať samostatné právne predpisy oznámené v stratégii EÚ v oblasti pôdy.

Regulačná vhodnosť a zjednodušenie

V súlade so záväzkom Komisie týkajúcim sa lepšej právnej regulácie bol návrh vypracovaný inkluzívne, transparentne a za neustálej účasti zainteresovaných strán. V súlade so zásadou rovnováhy záťaže sa analyzovali administratívne vplyvy. Administratívne náklady budú prevažne náklady EÚ a verejných správ v členských štátoch. Patria sem náklady na prieskum ekosystémov, prípravu národných plánov obnovy prírody, správu a monitorovanie ekosystémov vybraných na obnovu a náklady na podávanie správ. V posúdení vplyvu bola výška týchto administratívnych nákladov odhadnutá približne na 14 miliárd EUR do roku 2050.

Základné práva

V návrhu sa rešpektujú základné práva, a najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Návrh prispieva k právu na vysokú úroveň ochrany životného prostredia a k zlepšovaniu kvality životného prostredia v súlade so zásadou udržateľného rozvoja stanovenou v článku 37 charty.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Vykonávanie návrhu si bude vyžadovať ľudské zdroje v rámci Komisie, ako sa uvádza v priloženom legislatívnom finančnom výkaze. Očakáva sa, že ľudské zdroje Komisie budú pokryté v rámci existujúcich alokácií.

Vykonávanie si takisto vyžiada podporu Európskej environmentálnej agentúry, ktorá bude potrebovať dodatočné zdroje, ako sa uvádza vo finančnom výkaze.

Tento návrh obsahuje články, v ktorých sa uvádzajú podrobnosti ďalšej činnosti, ktorá bude potrebná na vykonávanie nariadenia vrátane právomoci prijímať delegované alebo vykonávacie akty (napríklad na vypracovanie jednotného formátu národných plánov obnovy prírody alebo na revíziu príloh).

Finančný výkaz uvedený v tomto návrhu obsahuje podrobný vplyv na rozpočet a požadované ľudské a administratívne zdroje.

5. ĎALŠIE PRVKY

Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Súlad a presadzovanie sa budú monitorovať prostredníctvom:

- informácií poskytovaných členskými štátmi o ich pokroku pri plnení cieľov a povinností stanovených v tomto návrhu,
- vykonávania opatrení zameraných na obnovu stanovených v národných plánoch obnovy prírody členských štátov,
- tendencií v obnovených oblastiach.

Komisia vypracuje správy o pokroku založené na informáciách členských štátov, ako aj na ostatných údajoch zhromaždených Komisiou (napr. zo satelitných služieb systému Copernicus).

Uplatňovanie nariadenia sa preskúma do roku 2035, aby sa zabezpečilo splnenie jeho cieľov a aby nariadenie malo zamýšľaný vplyv.

Ak to bude potrebné, nariadenie sa zmení, napríklad s cieľom zaradiť doň dodatočné právne záväzné ciele týkajúce sa obnovy ekosystémov založené na nových metódach na posúdenie stavu takýchto ekosystémov.

Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Všeobecný cieľ sa opisuje v **článku 1**: prispieť k nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitej a odolnej prírody vo všetkých suchozemských a morských oblastiach EÚ, a to prostredníctvom obnovy ekosystémov. Tým sa stanovuje rámec, v ktorom členské štáty zavedú opatrenia zamerané na obnovu, ktoré sa majú do roku 2030 spoločne vzťahovať aspoň na 20 % suchozemských a morských oblastí EÚ a do roku 2050 na všetky ekosystémy, ktoré si vyžadujú obnovu. Tento rámec vychádza z hlavného cieľa stanoveného v stratégii v oblasti biodiverzity, ktorým je zabezpečiť, aby do roku 2050 všetky ekosystémy boli obnovené, odolné a primerane chránené a aby sa v rámci míľnika európska biodiverzita nasmerovala k obnove do roku 2030. Uznáva sa, že obnova prírody významne prispeje k cieľom EÚ v oblasti zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu s cieľom zabrániť vplyvu prírodných katastrof a tento vplyv zmierniť a prispieť k medzinárodným záväzkom EÚ.

Prístup použitý v prípade rámca opísaného v článku 1 spočíva v tom, že sa začína pri typoch biotopov chránených podľa smernice o biotopoch, pre ktoré už existujú metódy na zistenie dobrého stavu. Ciele obnovy sa preto môžu stanoviť pre uvedené biotopy na základe týchto metód.

V **článku 4** sa stanovujú ciele obnovy pre suchozemské, pobrežné a sladkovodné ekosystémy a v **článku 5** sa stanovujú ciele obnovy pre morské ekosystémy (medzi ktoré patria ďalšie morské oblasti popri oblastiach, na ktoré sa vzťahuje smernica o biotopoch). Tieto ciele sa týkajú obnovy a znovuvytvorenia oblastí, ako aj obnovy biotopov druhov. Obnova úzko súvisí s ochranou a udržiavaním, a preto sa v článkoch 4 a 5 stanovuje povinnosť zabezpečiť, aby sa stav ekosystémov nezhoršil ani pred obnovou, ani po nej.

V prípade typov biotopov alebo ekosystémov, na ktoré sa nevzťahuje smernica o biotopoch, nebol ešte dobrý stav vymedzený. Ďalšie osobitné ciele a povinnosti, ktoré si vyžadujú dodatočné opatrenia zamerané na obnovu, sa uvádzajú v **článkoch 6 až 10**.

V **článku 6** sa stanovujú ciele, aby sa zabezpečilo, že nedôjde k čistej strate, a aby sa zabezpečilo zväčšenie priestranstiev mestskej zelene vo veľkých aj malých mestách a na predmestiach. K týmto cieľom prispieva vytvorenie minimálnej úrovne pokrytia stromami a vytvorenie plôch zelene, ktoré sa začlenia do projektov nových a existujúcich budov

a infraštruktúry. Zeleň a pokrytie stromami predstavuje základné prvky mestskej zelenej infraštruktúry a ekologický, sociálny a hospodársky prínos pre ľudí žijúcich vo veľkých aj malých mestách a na predmestiach.

V **článku 7** sa stanovujú povinnosti týkajúce sa odstránenia prekážok toku riek. Tým sa prispeje k prirodzenej pozdĺžnej a laterálnej prepojenosti riek a k cieľu EÚ mať 25 000 km voľne tečúcich riek. Pomôže sa tým aj k obnove riečnych a záplavových oblastí.

V **článku 8** sa stanovuje povinnosť zvrátiť úbytok opel'ovačov a dosiahnuť, aby sa populácie opel'ovačov zvyšovali, až kým sa nedosiahne uspokojivá úroveň. Povinnosť bude založená na metóde monitorovania opel'ovačov, ktorá sa stanoví.

Na zvýšenie biodiverzity poľnohospodárskych a lesných ekosystémov sa v **článkoch 9 a 10** stanovujú povinnosti pre jednotlivé členské štáty, aby dosiahli rastúci trend súboru ukazovateľov, ktoré sú mimoriadne dôležité pre biodiverzitu týchto ekosystémov.

Ciele a povinnosti v oblasti obnovy stanovené v článkoch 6 až 10 dopĺňajú ciele stanovené v článkoch 4 a 5, a preto sa týkajú aj oblastí pokrytých typmi biotopov, ktoré sú podľa smernice o biotopoch chránené.

Články 11 a 12 obsahujú opis požiadaviek na národné plány obnovy prírody členských štátov. Opatrenia zamerané na obnovu by sa mali plánovať strategicky, aby čo najúčinnnejšie prispievali k obnove prírody v celej EÚ, k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na ňu. Je dôležité, aby členské štáty pripravovali svoje národné plány obnovy prírody na základe najlepších a najnovších dostupných vedeckých dôkazov.

V **článkoch 13, 14 a 15** sa stanovuje, že členské štáty musia predložiť svoje národné plány obnovy prírody Komisii na posúdenie a než tieto plány prijmú, musia odpovedať na pripomienky Komisie. V týchto článkoch sa opisuje aj postup preskúmania a pravidelnej revízie národných plánov obnovy prírody.

Články 17 a 18 obsahujú požiadavky na monitorovanie a podávanie správ.

Článok 19 obsahuje ustanovenia na zmenu príloh k nariadeniu.

V **článkoch 20 a 21** sa stanovujú podmienky pre Komisiu na prijatie delegovaných a vykonávacích aktov.

V **článku 22** sa stanovuje preskúmanie nariadenia do 31. decembra 2035.

Článok 23 obsahuje ustanovenia týkajúce sa nadobudnutia účinnosti a uplatňovania tohto nariadenia.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o obnove prírody**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁴²,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Je nevyhnutné stanoviť pravidlá na úrovni Únie týkajúce sa obnovy ekosystémov s cieľom zabezpečiť obnovu biodiverzity a odolnosti prírody na celom území Únie. Obnova ekosystémov takisto prispieva k cieľom Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu.
- (2) V Európskej zelenej dohode⁴³ sa stanovuje ambiciózny plán na transformáciu Únie na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, ktorého cieľom je chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie a chrániť zdravie a blaho občanov pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi. Komisia v rámci Európskej zelenej dohody prijala stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030⁴⁴.
- (3) Únia a jej členské štáty ako zmluvné strany Dohovoru o biologickej diverzite schváleného rozhodnutím Rady 93/626/EHS⁴⁵ sa zaviazali vykonávať dlhodobú strategickú víziu prijatú konferenciou zmluvných strán v roku 2010 rozhodnutím X/2 o strategickom pláne pre biodiverzitu na roky 2011 – 2020⁴⁶, podľa ktorej má byť biodiverzita do roku 2050 cenená, chránená, obnovovaná a rozumne používaná pri

⁴² Ú. v. EÚ C ..., ..., s.⁴³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej Rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Európska zelená dohoda, 11.12.2019 [COM(2019) 640 final].⁴⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, Prinavrátanie prírody do našich životov, 20.5.2020 [COM(2020) 380 final].⁴⁵ Rozhodnutie Rady 93/626/EHS z 25. októbra 1993 o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite (Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 1).⁴⁶ <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>.

zachovaní ekosystémových služieb, udržiavaní zdravej planéty a zabezpečení osohu pre všetkých ľudí.

- (4) [doplňí sa cieľ obnovy v kontexte nového globálneho rámca pre biodiverzitu, ktorý sa dohodne na 15. Konferencii zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite]
- (5) Ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja⁴⁷, najmä ciele 14.2, 15.1, 15.2 a 15.3, označujú potrebu zabezpečiť ochranu, obnovu a udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, najmä lesov, mokradí, horských a suchých oblastí.
- (6) Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov rezolúciou z 1. marca 2019⁴⁸ vyhlásilo roky 2021 – 2030 za Dekádu OSN pre obnovu ekosystému s cieľom podporiť a rozšíriť úsilie o predchádzanie degradácii ekosystémov, jej zastavenie a zvrátenie na celom svete a o zvyšovanie informovanosti o význame obnovy ekosystémov.
- (7) Cieľom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 je zabezpečiť, aby bola európska biodiverzita nasmerovaná k obnove do roku 2030 v prospech ľudí, planéty, klímy, ako aj nášho hospodárstva. Stanovuje sa v nej ambiciózny plán EÚ na obnovu prírody s niekoľkými kľúčovými záväzkami vrátane záväzku predložiť návrh právne záväzných cieľov EÚ v oblasti obnovy prírody v snahe obnoviť degradované ekosystémy, najmä tie, ktoré majú najväčší potenciál zachytávať a ukladať uhlík a zabrániť vplyvu prírodných katastrof a znížiť ho.
- (8) Európsky parlament vo svojom uznesení z 9. júna 2021⁴⁹ dôrazne privítal záväzok vypracovať legislatívny návrh so záväznými cieľmi v oblasti obnovy prírody a navyše skonštatoval, že okrem celkového cieľa obnovy by mal tento návrh zahŕňať ciele špecifické pre ekosystémy, biotopy a druhy, pričom by sa mal vzťahovať na lesy, trávne porasty, mokrade, rašeliniská, opel'ovače, voľne tečúce rieky, pobrežné oblasti a morské ekosystémy.
- (9) Rada vo svojich záveroch z 23. októbra 2020⁵⁰ uznala, že zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu súčasného stavu biodiverzity a prírody bude nevyhnutné, ale nebude stačiť na to, aby sa príroda vrátila do našich životov. Rada opätovne potvrdila, že v súvislosti s obnovou prírody je potrebné mať vyššie ambície, ako sa to navrhuje v novom pláne EÚ na obnovu prírody, ktorý zahŕňa opatrenia na ochranu a obnovu biodiverzity nad rámec chránených území. Rada takisto uviedla, že očakáva návrh na právne záväzné ciele v oblasti obnovy prírody, ktorý je podmienený posúdením vplyvu.
- (10) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje záväzok právne chrániť aspoň 30 % pevniny vrátane vnútrozemských vôd a 30 % morí v Únii, z čoho prinajmenšom jedna tretina by mala podliehať prísnej ochrane vrátane všetkých zostávajúcich klimaxových lesov a pralesovitých porastov. V kritériách

⁴⁷ [Organizácia Spojených národov, Udržateľný rozvoj – 17 cieľov týkajúcich sa transformácie nášho sveta.](#)

⁴⁸ Rezolúcia 73/284 z 1. marca 2019 o Dekáde Organizácie Spojených národov pre obnovu ekosystému (2021 – 2030).

⁴⁹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov [2020/2273(INI)].

⁵⁰ Závery Rady – Biodiverzita – je nutné bezodkladne konať, 12210/20.

a usmerneniach pre členské štáty na určovanie ďalších chránených území⁵¹ (ďalej len „kritériá a usmernenia“) vypracovaných Komisiou v spolupráci s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami sa zdôrazňuje, že ak sú obnovené oblasti po prejavení sa plného účinku obnovy v súlade s kritériami pre chránené územia alebo sa očakáva, že budú v súlade s týmito kritériami, mali by tieto obnovené oblasti prispievať aj k plneniu cieľov Únie týkajúcich sa chránených území. V kritériách a usmerneniach sa zdôrazňuje aj skutočnosť, že chránené územia môžu predstavovať dôležitý príspevok k cieľom obnovy v rámci stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 tým, že vytvoria podmienky pre úspešnosť činností zameraných na obnovu. Platí to najmä v prípade oblastí, ktoré sa môžu obnovovať prirodzene tým, že sa zastavia alebo obmedzia niektoré tlaky, ktoré sú výsledkom ľudských činností. Prísna ochrana týchto oblastí vrátane morského prostredia bude v niektorých prípadoch stačiť na dosiahnutie obnovy prírodných hodnôt, ktoré sa v nich nachádzajú. V kritériách a usmerneniach sa navyše zdôrazňuje, že od všetkých členských štátov sa očakáva, že prispejú k dosiahnutiu cieľov Únie týkajúcich sa chránených území stanovených v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, a to v miere, ktorá je úmerná prírodným hodnotám, ktoré sa v nich nachádzajú, a ich potenciálu na obnovu prírody.

- (11) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje cieľ zabezpečiť, aby do roku 2030 nedošlo k zhoršeniu trendov alebo stavu ochrany chránených biotopov a druhov a aby sa aspoň 30 % druhov a biotopov, ktorých stav v súčasnosti nie je priaznivý, dostalo do uvedenej kategórie alebo vykazovalo výrazný pozitívny trend k tomu, aby sa dostali do tejto kategórie. V usmernení⁵² vypracovanom Komisiou v spolupráci s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami na podporu dosiahnutia týchto cieľov sa zdôrazňuje, že úsilie o udržovanie a obnovu bude zrejme potrebné vyvinúť v prípade väčšiny uvedených biotopov a druhov, a to buď prostredníctvom zastavenia ich súčasných negatívnych trendov do roku 2030, alebo prostredníctvom udržovania súčasných stabilných alebo zlepšujúcich sa trendov, či zabránením úbytku biotopov a druhov s priaznivým stavom ochrany. V usmernení sa ďalej zdôrazňuje, že tieto činnosti zamerané na obnovu sa musia plánovať, vykonávať a koordinovať predovšetkým na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni a že pri výbere a určovaní prioritných druhov a biotopov, ktoré sa majú zlepšiť do roku 2030, sa majú vyžadovať synergie s inými cieľmi Únie a medzinárodnými cieľmi, najmä s environmentálnymi cieľmi alebo cieľmi politiky v oblasti zmeny klímy.
- (12) Komisia v správe o stave prírody z roku 2020⁵³ konštatovala, že Únia zatiaľ nedokázala zastaviť zhoršovanie stavu chránených typov biotopov a chránených druhov, ktorých zachovanie má význam pre celú Úniu. Príčinou tohto zhoršovania stavu je najmä upúšťanie od extenzívnej poľnohospodárskej výroby, zintenzívňovanie poľnohospodárstva, úprava hydrologických režimov, urbanizácia a znečisťovanie, ako aj neudržateľné lesnícke činnosti a využívanie druhov. Okrem toho hlavnú a čoraz väčšiu hrozbu pre pôvodnú flóru a faunu Únie predstavujú invázne nepôvodné druhy a zmena klímy.

⁵¹ Pracovný dokument útvarov Komisie, *Criteria and guidance for protected areas designations* (Kritériá a usmernenia týkajúce sa určovania chránených území) [SWD(2022) 23 final].

⁵² K dispozícii na adrese [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu) [doplniť odkaz].

⁵³ Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Stav prírody v Európskej únii – Správa o stave a trendoch druhov a typov biotopov, ktoré sú chránené smernicou o vtákoch a smernicou o biotopoch, za obdobie 2013 – 2018 [COM(2020) 635 final].

- (13) Je vhodné stanoviť všeobecný cieľ týkajúci sa obnovy ekosystémov, aby sa podporila hospodárska a spoločenská transformácia, vytvorili sa kvalitné pracovné miesta a podporil sa udržateľný rast. Ak sú biologicky rozmanité ekosystémy, napríklad mokrade, sladkovodné, lesné, ako aj poľnohospodárske ekosystémy, ekosystémy riedko pokryté vegetáciou, morské, pobrežné a mestské ekosystémy v dobrom stave, poskytujú rozličné základné ekosystémové služby a prínosy obnovy degradovaných ekosystémov do dobrého stavu vo všetkých suchozemských a morských oblastiach vysoko presahujú náklady na obnovu. Tieto služby prispievajú k širokému spektru sociálno-ekonomických prínosov v závislosti od hospodárskych, sociálnych, kultúrnych, regionálnych a miestnych charakteristík.
- (14) Štatistická komisia OSN na svojom 52. zasadnutí v marci 2021 prijala systém integrovaného environmentálneho ekonomického účtovníctva – ekosystémové účtovníctvo (SEEA EA)⁵⁴, ktorý tvorí integrovaný a komplexný štatistický rámec usporiadania údajov o biotopoch a krajinách, prostredníctvom ktorého sa určuje rozsah, stav a služby ekosystémov, sledujú zmeny ekosystémových aktív a uvádzajú tieto informácie do súvislostí s hospodárskymi a inými ľudskými činnosťami.
- (15) Zabezpečenie biologicky rozmanitých ekosystémov a boj proti zmene klímy sú neoddeliteľne prepojené. Príroda a riešenia blízke prírode vrátane prirodzených zásob a záchytov uhlíka sú zásadné na boj proti klimatickej kríze. Zároveň klimatická kríza už je hnacou silou zmeny suchozemských a morských ekosystémov a Únia sa musí pripraviť na zvyšovanie intenzity, frekvencie a všadeprítomnosti jej účinkov. Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC) vo svojej osobitnej správe⁵⁵ o vplyvoch globálneho otepľovania o 1,5 °C poukázal na to, že niektoré vplyvy môžu byť dlhotrvajúce alebo nezvratné. V šiestej hodnotiacej správe IPCC⁵⁶ sa uvádza, že obnova ekosystémov bude zásadná pre pomoc v boji proti zmene klímy, ako aj pri znižovaní rizík pre potravinovú bezpečnosť. Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) vo svojej globálnej hodnotiacej správe z roku 2019 o biodiverzite a ekosystémových službách⁵⁷ skonštatovala, že zmena klímy je hlavným faktorom spôsobujúcim zmeny v prírode, a predpokladala, že sa jej vplyvy v nasledujúcich desaťročiach zintenzívnia a v niektorých prípadoch prekonajú vplyv iných faktorov spôsobujúcich zmeny ekosystémov, ako sú zmeny vo využívaní pôdy a morí.

⁵⁴ https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/documents/EA/seea_ea_white_cover_final.pdf.

⁵⁵ Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC): *Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty* (Osobitná správa o vplyvoch globálneho otepľovania o 1,5 °C a súvisiacich postupoch znižovania emisií skleníkových plynov v kontexte posilnenia globálnej reakcie na hrozbu zmeny klímy, udržateľného rozvoja a úsilia o odstránenie chudoby) [Masson-Delmotte, V., Zhai, P., Pörtner, H.-O., Roberts, D., Skea, J., Shukla, P.R., Pirani, A., Moufouma-Okia, W., Péan, C., Pidcock, R., Connors, S., Matthews, J.B.R., Chen, Y., Zhou, X., Gomis, M.I., Lonnoy, E., Maycock, T., Tignorn, M. a Waterfield, T. (editori)] <https://www.ipcc.ch/sr15/>.

⁵⁶ [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability](#) | (Zmena klímy 2022: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť) [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\)](#).

⁵⁷ IPBES (2019): *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Globálna hodnotiaca správa o biodiverzite a ekosystémových službách Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby). Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. a Ngo, H. T. (editori). sekretariát IPBES, Bonn, Nemecko. 1 148 strán. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>.

- (16) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁵⁸ sa stanovuje záväzný cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii do roku 2050 a následne záporné emisie, ako aj uprednostniť rýchle a predvídateľné zníženie emisií a zároveň zintenzívniť ich odstraňovanie prirodzenými záchytnými uhlíka. Obnova ekosystémov môže predstavovať významný prínos pre zachovanie, riadenie a zlepšovanie prirodzených záchytov uhlíka a zvýšenie biodiverzity a zároveň bojovať proti zmene klímy. V nariadení (EÚ) 2021/1119 sa takisto stanovuje, že príslušné inštitúcie Únie a členské štáty majú zabezpečiť nepretržitý pokrok pri zlepšovaní adaptívnej kapacity, posilňovaní odolnosti a znižovaní zraniteľnosti voči zmene klímy. Okrem toho podľa uvedeného nariadenia musia členské štáty zahrnúť adaptáciu do všetkých oblastí politiky a podporovať riešenia blízke prírode⁵⁹ a adaptáciu založenú na ekosystémoch.
- (17) Komisia v oznámení o adaptácii na zmenu klímy z roku 2021⁶⁰ zdôrazňuje potrebu podporovať riešenia blízke prírode a uznáva, že nákladovo efektívnu adaptáciu na zmenu klímy možno dosiahnuť ochranou a obnovou mokradí a rašelinísk, ako aj pobrežných a morských ekosystémov, rozvojom mestskej zelene, inštaláciou zelených striech a stien a podporou a udržateľným obhospodarovaním lesov a poľnohospodárskej pôdy. Väčšie množstvo biologicky rozmanitých ekosystémov vedie k vyššej odolnosti proti zmene klímy a poskytuje účinnejšie formy znižovania rizika katastrof a predchádzania tomuto riziku.
- (18) Politika Únie v oblasti zmeny klímy sa reviduje s cieľom dodržať postup navrhnutý v nariadení (EÚ) 2021/1119 na zníženie čistých emisií do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňou v roku 1990. Konkrétne cieľom návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2018/841 a (EÚ) 2018/1999⁶¹, je zvýšiť príspevok sektora pôdy k celkovej ambícii v oblasti klímy do roku 2030 a zosúladiť ciele, pokiaľ ide o účtovanie emisií z využívania pôdy a ich odstraňovanie, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva, so súvisiacimi politickými iniciatívami v oblasti biodiverzity. V uvedenom návrhu sa zdôrazňuje potreba ochrany a zlepšenia prírodných spôsobov odstraňovania uhlíka, zvyšovania odolnosti ekosystémov proti zmene klímy, obnovy znehodnotenej pôdy a ekosystémov a opätovného zavlažovania rašelinísk. Ďalej je jeho cieľom zlepšenie monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a ich odstraňovania z pôdy, ktorá je predmetom ochrany a obnovy. V tejto súvislosti je dôležité, aby ekosystémy vo

⁵⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁵⁹ Riešenia blízke prírode sú riešenia inšpirované a podporované prírodou, ktoré sú nákladovo efektívne a zároveň poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske prínosy a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôbených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje. Riešenia blízke prírode teda musia byť prínosom pre biodiverzitu a musia podporovať fungovanie širokého okruhu ekosystémových služieb.

⁶⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy [COM(2021) 82 final].

⁶¹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa dodržiavania záväzkov, stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030 a záväzok spoločne dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2035 v sektore využívania pôdy, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania [COM(2021) 554 final].

všetkých kategóriách pôdy vrátane lesov, trávnych porastov, ornej pôdy a mokradí boli v dobrom stave, aby boli schopné účinne zachytávať a ukladať uhlík.

- (19) Geopolitický vývoj ešte viac zdôraznil potrebu zaistiť odolnosť potravinových systémov⁶². Je dokázané, že obnova poľnohospodárskych ekosystémov má z dlhodobého hľadiska pozitívny vplyv na produktivitu potravín a že obnova prírody pôsobí v zabezpečení dlhodobej udržateľnosti a odolnosti EÚ ako poistka.
- (20) V záverečnej správe Konferencie o budúcnosti Európy občania vyzývajú Úniu, aby chránila a obnovovala biodiverzitu, krajinu a oceány, odstraňovala znečistenie a podporovala vedomosti, informovanosť, vzdelávanie a dialógy o životnom prostredí, zmene klímy, využívaní energie a udržateľnosti⁶³.
- (21) Obnova ekosystémov spolu s úsilím o obmedzenie obchodu s voľne žijúcimi druhmi a ich konzumácie takisto pomôže predchádzať možným budúcim prenosným ochoreniam so zoonotickým potenciálom a budovať voči nim odolnosť, čím sa zníži riziko vypuknutia nákaz a pandémie, a prispeje k podpore európskeho a globálneho úsilia o uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“, v ktorom sa uznáva vnútorná súvislosť medzi ľudským zdravím, zdravím zvierat a zdravou a odolnou prírodou.
- (22) Pôda je neoddeliteľnou súčasťou suchozemských ekosystémov. Komisia v oznámení z roku 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030⁶⁴ uvádza potrebu obnoviť degradovanú pôdu a zlepšiť biodiverzitu pôdy.
- (23) Cieľom smernice Rady 92/43/EHS⁶⁵ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁶⁶ je zabezpečiť dlhodobú ochranu, zachovanie a prežitie najvzácnejších a najohrozenejších rastlinných a živočíšnych druhov a biotopov v Európe, ako aj európskych ekosystémov, ktorých sú súčasťou. Sústava Natura 2000, ktorá bola ustanovená v roku 1992 a je najväčšou koordinovanou sústavou chránených území na svete, predstavuje kľúčový nástroj na vykonávanie cieľov uvedených dvoch smerníc.
- (24) Na určovanie dobrého stavu typov biotopov chránených podľa smernice 92/43/EHS a na určovanie dostatočnej kvality a kvantity biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice, už existuje rámec a usmernenia⁶⁷. Ciele obnovy týchto typov biotopov a biotopov druhov sa môžu stanoviť na základe tohto rámca a usmernení. Takáto obnova však nebude postačovať na zvrátenie straty biodiverzity a obnovu všetkých ekosystémov. Stanoviť by sa preto mali dodatočné povinnosti

⁶² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej Rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov [COM(2022) 133 final].

⁶³ Konferencia o budúcnosti Európy – správa o konečnom výsledku, máj 2022, návrh 2 (1, 4, 5), s. 44, návrh 6 (6), s. 48.

⁶⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030 – Využívanie prínosov zdravej pôdy v prospech ľudí, potravín, prírody a klímy [COM(2021) 699 final].

⁶⁵ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁶⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁶⁷ GR pre životné prostredie, *Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018* (Podávanie správ podľa článku 17 smernice o biotopoch – Vysvetlivky a usmernenia na obdobie 2013 – 2018), 2017; GR pre životné prostredie, *Interpretation manual of European Union habitats* Eur 28 (Výkladová príručka biotopov Európskej únie, EUR 28), 2013.

založené na špecifických ukazovateľoch s cieľom zvýšiť biodiverzitu na úrovni širších ekosystémov.

- (25) Vychádzajúc zo smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES a v záujme podpory dosiahnutia cieľov uvedených v týchto smerniciach by členské štáty mali zaviesť opatrenia zamerané na obnovu, aby sa zabezpečila obnova chránených biotopov a druhov vrátane voľne žijúceho vtáctva vo všetkých oblastiach Únie, ako aj v oblastiach, ktoré nepatria do sústavy Natura 2000.
- (26) Cieľom smernice 92/43/EHS je zachovať prirodzené biotopy a druhy voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín s významom pre Úniu v priaznivom stave ochrany alebo obnoviť priaznivý stav ochrany týchto biotopov a druhov. Nestanovuje sa v nej však lehota na dosiahnutie tohto cieľa. Podobne sa ani v smernici 2009/147/ES nestanovuje lehota na obnovu populácií vtáctva v Únii.
- (27) Mali by sa preto stanoviť lehoty na zavedenie opatrení zameraných na obnovu v rámci lokalít sústavy Natura 2000 a mimo nich s cieľom postupne zlepšovať stav chránených typov biotopov v celej Únii a znovu ich vytvárať dovtedy, kým sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha potrebná na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany uvedených typov biotopov v Únii. S cieľom poskytnúť členským štátom nevyhnutnú voľnosť, aby mohli vyvinúť rozsiahle úsilie v oblasti obnovy, je vhodné spojiť typy biotopov podľa ekosystému, do ktorého patria, a stanoviť pre skupiny typov biotopov ciele, ktoré sú časovo ohraničené a kvantifikované podľa plochy. Vďaka tomu si členské štáty budú môcť vybrať, ktoré biotopy v rámci danej skupiny obnovia ako prvé.
- (28) Podobné požiadavky by sa mali stanoviť pre biotopy druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, a biotopy voľne žijúceho vtáctva, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES, s osobitným zreteľom na potrebnú prepojenosť medzi obidvomi uvedenými biotopmi, aby sa populáciám druhov darilo.
- (29) Je nevyhnutné, aby opatrenia zamerané na obnovu typov biotopov boli primerané a vhodné na čo najrýchlejšie dosiahnutie dobrého stavu a priaznivých referenčných plôch s cieľom dosiahnuť priaznivý stav ich ochrany. Je dôležité, aby opatrenia zamerané na obnovu boli opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, ktoré sú časovo ohraničené a ktorých rozsah sa určí podľa plochy. Je takisto nevyhnutné, aby opatrenia zamerané na obnovu biotopov druhov boli primerané a vhodné na čo najrýchlejšie dosiahnutie dostatočnej kvality a kvantity týchto biotopov s cieľom dosiahnuť priaznivý stav ochrany príslušných druhov.
- (30) Je dôležité zabezpečiť, aby sa opatreniami zameranými na obnovu, ktoré boli zavedené podľa tohto nariadenia, dosiahlo konkrétne a merateľné zlepšenie stavu ekosystémov, a to aj na úrovni jednotlivých oblastí, ktoré sú predmetom obnovy, ako aj na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.
- (31) S cieľom zabezpečiť, aby boli opatrenia zamerané na obnovu efektívne a aby ich výsledky bolo možné v priebehu času vyhodnocovať, je nevyhnutné, aby sa v oblastiach, ktoré sú predmetom takýchto opatrení, prejavilo nepretržité zlepšovanie až do dosiahnutia dobrého stavu, a to v záujme zlepšenia stavu biotopov patriacich do rozsahu pôsobnosti prílohy I k smernici 92/43/EHS, znovuvytvorenia týchto biotopov a zvýšenia ich prepojenosti.
- (32) Okrem toho je v záujme zvýšenia kvality a kvantity biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, ako aj biotopov voľne žijúceho vtáctva v rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES nevyhnutné, aby sa v oblastiach, ktoré sú

predmetom opatrení zameraných na obnovu, prejavilo nepretržité zlepšovanie s cieľom prispieť k dosiahnutiu dostatočnej kvantity a kvality biotopov týchto druhov.

- (33) Je dôležité zabezpečiť postupné zvyšovanie počtu oblastí pokrytých typmi biotopov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS a ktoré sú v dobrom stave, na celom území členských štátov a Únie ako celku, až kým sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha každého typu biotopu, pričom aspoň 90 % tejto plochy na úrovni členského štátu má byť v dobrom stave, aby sa v prípade týchto typov biotopov v Únii mohol dosiahnuť priaznivý stav ochrany.
- (34) Je dôležité zabezpečiť postupné zvyšovanie kvality a kvantity biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, ako aj biotopov voľne žijúceho vtáctva v rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES na územiach všetkých členských štátov a celej Únie dovedy, kým ich kvalita a kvantita nebudú dostatočné, aby sa zabezpečilo dlhodobé prežitie týchto druhov.
- (35) Je dôležité, aby v oblastiach pokrytých typmi biotopov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, nedochádzalo k zhoršovaniu v porovnaní so súčasným stavom vzhľadom na aktuálne potreby v oblasti obnovy a na nevyhnutnosť nezvyšovať tieto potreby v budúcnosti. Je však vhodné zohľadniť pravdepodobnosť udalostí vyššej moci, ktorých výsledkom by mohlo byť zhoršenie v oblastiach pokrytých uvedenými typmi biotopov, ako aj neodvratiteľné premeny biotopu, ktorých priamou príčinou je zmena klímy, alebo ktoré sú výsledkom plánu či projektu vyššieho verejného záujmu, v prípade ktorých neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia a o ktorých sa má rozhodnúť na individuálnom základe, alebo sú výsledkom plánu či projektu schváleného v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS.
- (36) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa zdôrazňuje potreba dôraznejších opatrení na obnovu degradovaných morských ekosystémov vrátane ekosystémov bohatých na uhlík, ako aj dôležitých neresísk a odchovní. V stratégii sa takisto oznamuje, že Komisia navrhne nový akčný plán na ochranu rybolovných zdrojov a morských ekosystémov.
- (37) Typy morských biotopov uvedené v prílohe I k smernici 92/43/EHS sa vymedzujú zoširoka a tvorí ich množstvo z ekologického hľadiska odlišných podtypov s rozličným potenciálom obnovy, v dôsledku čoho je pre členské štáty ťažšie stanovovať vhodné opatrenia zamerané na obnovu na úrovni týchto typov biotopov. Typy morských biotopov by sa preto mali ďalej spresniť s použitím príslušných úrovní klasifikácie morských biotopov podľa Európskeho informačného systému o prírode (EUNIS). Členské štáty by mali vytvoriť priaznivé referenčné plochy na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany každého z týchto typov biotopov, pokiaľ sa pozornosť týmito referenčným plochám nevenuje už v iných právnych predpisoch Únie.
- (38) Ak je na ochranu pobrežných a morských biotopov potrebná regulácia rybolovných alebo akvakultúrnych činností, uplatňuje sa spoločná rybárska politika. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013⁶⁸ sa stanovuje najmä to, že spoločnou rybárskou politikou sa má uplatňovať ekosystémový prístup k riadeniu rybárstva, aby sa minimalizoval negatívny vplyv rybolovných činností na morský

⁶⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

ekosystém. V uvedenom nariadení sa takisto stanovuje, že cieľom úsilia tejto politiky je zabezpečiť, aby sa akvakultúrnymi a rybolovnými činnosťami zabránilo zhoršovaniu stavu morského prostredia.

- (39) V záujme dosiahnutia cieľa nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnovy biologicky rozmanitej a odolnej prírody by členské štáty mali v plnej miere využiť možnosti, ktoré poskytuje spoločná rybárska politika. V rozsahu výlučnej právomoci Únie s ohľadom na ochranu morských biologických zdrojov majú členské štáty možnosť prijať nediskriminačné opatrenia na ochranu populácií rýb a hospodárenie s nimi a na udržiavanie alebo zlepšenie stavu ochrany morských ekosystémov v okruhu 12 námorných míľ. Navyše členské štáty, ktoré majú priamy hospodársky záujem, majú možnosť dohodnúť sa na predložení spoločných odporúčaní na ochranné opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie súladu s povinnosťami podľa práva Únie v oblasti životného prostredia. Takéto opatrenia sa budú posudzovať a prijímajú sa v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v rámci spoločnej rybárskej politiky.
- (40) Podľa smernice 2008/56/ES musia členské štáty spolupracovať na dvojstrannej úrovni a v rámci mechanizmov regionálnej a subregionálnej spolupráce, a to aj prostredníctvom regionálnych morských dohovorov⁶⁹, a v prípade opatrení v oblasti rybolovu aj v kontexte regionálnych skupín zriadených v rámci spoločnej rybárskej politiky.
- (41) Je dôležité, aby sa opatrenia zamerané na obnovu zaviedli aj v prípade biotopov určitých morských druhov, ako sú žraloky a raje, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, ale nie do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, a to z toho dôvodu, že plnia dôležitú úlohu v ekosystéme.
- (42) Vzhľadom na podporu obnovy a nezhoršovania suchozemských, sladkovodných, pobrežných a morských biotopov majú členské štáty možnosť určiť ďalšie oblasti ako „chránené územia“ alebo „prísne chránené územia“ s cieľom vykonať ďalšie účinné ochranné opatrenia podľa oblasti a podporiť opatrenia na ochranu pôdy v súkromnom vlastníctve.
- (43) Mestské ekosystémy predstavujú približne 22 % plochy pôdy v Únii a tvoria oblasť, v ktorej žije väčšina občanov Únie. K mestskej zelene patria mestské lesy, parky a záhrady, mestské farmy, aleje, mestské lúky a mestské živé ploty, pričom poskytujú významné biotopy pre biodiverzitu, najmä pre rastliny, vtáky a hmyz vrátane opel'ovačov. Okrem toho poskytujú dôležité ekosystémové služby vrátane kontroly a znižovania rizika prírodných katastrof (napr. povodne, efekt tepelných ostrovov), ochladzovania, rekreácie, filtrácie vody a vzduchu, ako aj zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu.
- (44) Opatrenia na zabezpečenie toho, aby mestská zeleň už nebola ohrozovaná degradáciou, sa musia výrazne posilniť. Aby priestranstvá mestskej zelene naďalej poskytovali potrebné ekosystémové služby, malo by sa zastaviť ich zmenšovanie a mali by sa obnoviť a zväčšiť, okrem iného lepšou integráciou zelenej infraštruktúry

⁶⁹ Dohovor o ochrane morského prostredia severovýchodného Atlantiku z roku 1992 (dohovor OSPAR), Dohovor o ochrane morského prostredia oblasti Baltského mora, 1992 (helsinský dohovor – HELCOM), Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora z roku 1995 [Barcelonský dohovor (UNEP-MAP)] a Dohovor o ochrane Čierneho mora pred znečistením z roku 1992 (Bukurešťský dohovor).

a riešení blízkych prírode do územného plánovania a začlenením zelenej infraštruktúry, ako sú zelené strechy a steny, do projektov budov.

- (45) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa vyžaduje väčšie úsilie na obnovu sladkovodných ekosystémov a prirodzených funkcií riek. Obnova sladkovodných ekosystémov by mala zahŕňať úsilie o obnovu prirodzenej pozdĺžnej a laterálnej prepojenosti riek, ako aj oblastí ich brehov a záplavových oblastí, a to aj odstraňovaním prekážok s cieľom podporiť dosiahnutie priaznivého stavu ochrany riek, jazier a lužných biotopov a druhov žijúcich v týchto biotopoch chránených smernicami 92/43/EHS a 2009/147/ES a dosiahnutie jedného z hlavných cieľov stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, čiže obnovy aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek. Pri odstraňovaní prekážok by členské štáty mali v prvom rade riešiť zastarané prekážky, čiže tie, ktoré už nie sú potrebné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, vnútrozemskú plavbu, zásobovanie vodou alebo iné využitie.
- (46) V Únii bol v posledných desaťročiach zaznamenaný prudký úbytok opel'ovačov, pričom úbytok hrozí jednému z troch druhov včiel a motýľov a jeden z desiatich takýchto druhov je na pokraji vyhynutia. Opel'ovače sú svojím opel'ovaním voľne rastúcich aj pestovaných rastlín zásadné pre fungovanie suchozemských ekosystémov, dobré životné podmienky ľudí a potravinovú bezpečnosť. S hmyzími opel'ovačmi je priamo spojená ročná poľnohospodárska produkcia EÚ v hodnote takmer 5 000 000 000 EUR⁷⁰.
- (47) Komisia 1. júna 2018 zareagovala na výzvy Európskeho parlamentu a Rady týkajúce sa potreby riešiť úbytok opel'ovačov a odštartovala iniciatívu EÚ zameranú na opel'ovače⁷¹. Zo správy o pokroku pri vykonávaní iniciatívy⁷² vyplýva, že pri riešení faktorov spôsobujúcich úbytok opel'ovačov vrátane používania pesticídov pretrvávajú značné problémy. Európsky parlament⁷³ a Rada⁷⁴ vyzvali na prijatie dôraznejších opatrení na riešenie úbytku opel'ovačov a na vytvorenie rámca monitorovania opel'ovačov v celej Únii a jasných cieľov a ukazovateľov týkajúcich sa záväzkov na zvrátenie úbytku opel'ovačov. Európsky dvor audítorov odporučil Komisii, aby vytvorila primerané mechanizmy riadenia a monitorovania opatrení na riešenie hrozieb pre opel'ovačov⁷⁵.

⁷⁰ Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., *Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU* (Účtovníctvo ekosystémov a ich služieb v EÚ. Záverečná správa z II. fázy projektu INCA zameraného na prípravu pilotného projektu integrovaného systému ekosystémových účtov pre EÚ). Štatistická správa. Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2021.

⁷¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Iniciatíva EÚ zameraná na opel'ovače [COM(2018) 395 final].

⁷² Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Pokrok pri vykonávaní iniciatívy EÚ zameranej na opel'ovače [COM(2021) 261 final].

⁷³ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov [2020/2273(INI)], k dispozícii na adrese https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0277_SK.pdf.

⁷⁴ Závery Rady zo 17. decembra 2020 o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 15/2020 s názvom Ochrana voľne žijúcich opel'ovačov v EÚ: Iniciatívy Komisie nepriniesli ovocie (14168/20).

⁷⁵ Osobitná správa č. 15/2020, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_SK.pdf.

- (48) Cieľom návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o udržateľnom používaní prípravkov na ochranu rastlín [*prijatie naplánované na 22. júna 2022, po zverejnení uviesť názov a číslo prijatého aktu*] je regulácia jedného z faktorov spôsobujúcich úbytok opel'ovačov zákazom používania pesticídov v ekologicky citlivých oblastiach. Mnohé z týchto oblastí sú predmetom tohto nariadenia, napríklad oblasti podporujúce druhy opel'ovačov, ktorým podľa európskych červených zoznamov⁷⁶ hrozí vyhynutie.
- (49) Udržateľné, odolné a biologicky rozmanité poľnohospodárske ekosystémy sú potrebné na zabezpečenie bezpečných, udržateľných, výživných a cenovo dostupných potravín. Poľnohospodárske ekosystémy s bohatou biodiverzitou takisto zvyšujú odolnosť poľnohospodárstva proti zmene klímy a environmentálnym rizikám a zároveň zaisťujú bezpečnosť potravín a potravinovú bezpečnosť a vytvárajú nové pracovné miesta vo vidieckych oblastiach, a to najmä pracovné miesta spojené s ekologickým poľnohospodárstvom, ako aj s agroturistikou a rekreáciou. Únia preto musí zvýšiť biodiverzitu svojej poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom rozmanitých existujúcich postupov užitočných na posilnenie biodiverzity alebo zlučiteľných s jej posilnením vrátane extenzívneho poľnohospodárstva. Extenzívne poľnohospodárstvo je podstatné na zachovanie mnohých druhov a biotopov v oblastiach s bohatou biodiverzitou. Existuje veľa postupov extenzívneho poľnohospodárstva, ktoré majú mnohoraké a významné prínosy pre ochranu biodiverzity, ekosystémových služieb a krajinných prvkov, ako je precízne poľnohospodárstvo, ekologické poľnohospodárstvo, agroekológia, agrolesníctvo a trvalý trávny porast s nízkou intenzitou.
- (50) Opatrenia zamerané na obnovu sa musia zaviesť s cieľom zvýšiť biodiverzitu poľnohospodárskych ekosystémov v celej Únii, a to aj v oblastiach, ktoré nepatria medzi typy biotopov v rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS. Vzhľadom na to, že neexistuje spoločná metóda na posudzovanie stavu poľnohospodárskych ekosystémov, ktorá by umožnila stanoviť špecifické ciele obnovy pre poľnohospodárske ekosystémy, je vhodné stanoviť všeobecnú povinnosť na zvýšenie biodiverzity v poľnohospodárskych ekosystémoch a vyhodnocovať plnenie tejto povinnosti na základe existujúcich ukazovateľov.
- (51) Keďže vtáctvo žijúce na poľnohospodárskej pôde je známym a všeobecne uznávaným kľúčovým ukazovateľom zdravia poľnohospodárskych ekosystémov, je vhodné stanoviť ciele na jeho obnovu. Povinnosť dosiahnuť takéto ciele by sa vzťahovala na členské štáty, a nie na jednotlivých poľnohospodárov. Členské štáty by mali tieto ciele dosiahnuť zavedením účinných opatrení na obnovu poľnohospodárskej pôdy, spoluprácou s poľnohospodármi a inými zainteresovanými stranami a ich podporou pri navrhovaní cieľov a ich praktickom vykonávaní.
- (52) Krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity nachádzajúce sa na poľnohospodárskej pôde, a to aj nárazníkové zóny, pôda ležiaca úhorom so striedaním alebo bez striedania plodín, živé ploty, jednotlivé stromy alebo skupiny stromov, stromoradia, medze, polička, priekopy a priepusty, potoky, malé mokrade, terasy, kamenné mohyly, kamenné múry, malé rybníky a kultúrne prvky poskytujú priestor pre voľne rastúce rastliny a voľne žijúce živočíchy vrátane opel'ovačov, bránia erózii a vyčerpaniu pôdy, filtrujú vzduch a vodu, podporujú zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a poľnohospodársku produktivitu plodín závislých od opel'ovania. Za krajinné prvky s vysokou úrovňou biodiverzity možno považovať aj produktívne stromy, ktoré sú súčasťou agrolesníckych systémov na ornej pôde, a produktívne prvky v prípade

⁷⁶

[Európsky červený zoznam – Životné prostredie – Európska komisia \(europa.eu\).](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX:32017R0609)

neproduktívnych živých plotov za predpokladu, že nie sú ošetrované hnojivami alebo pesticídmi, a ak sa zber uskutočňuje len vtedy, keď neohrozí vysokú úroveň biodiverzity. Mala by sa preto stanoviť požiadavka na zabezpečenie vzostupného trendu podielu poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity. Vďaka tejto požiadavke bude Únia schopná dosiahnuť jeden z ďalších kľúčových záväzkov stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, konkrétne pokryť aspoň 10 % poľnohospodárskej plochy krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity. Vzostupný trend by sa mal dosiahnuť aj v prípade ďalších existujúcich ukazovateľov, ako je index motýľov žijúcich v trávnych porastoch a zásoba organického uhlíka v orných minerálnych pôdach.

- (53) Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) je podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity. Jedným zo špecifických cieľov tejto politiky je prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšeniu ekosystémových služieb a zachovaniu biotopov a krajinných oblastí. V novej norme kondicionality SPP č. 8 týkajúcej sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu (GAEC 8)⁷⁷ sa vyžaduje, aby prijímatelia platieb na plochu vyčlenili na úrovni poľnohospodárskeho podniku aspoň 4 % ornej pôdy na neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom a zachovali existujúce krajinné prvky. Podiel 4 %, ktorý sa má určiť na dodržiavanie uvedenej normy GAEC, možno znížiť na 3 %, ak sú splnené určité predpoklady⁷⁸. Táto povinnosť prispeje k tomu, aby členské štáty dosiahli pozitívny trend v oblasti krajinných prvkov s vysokou úrovňou diverzity na poľnohospodárskej pôde. Okrem toho majú členské štáty v rámci SPP možnosť zaviesť ekoschémy pre poľnohospodárske postupy vykonávané poľnohospodármi na poľnohospodárskych plochách, ktoré môžu zahŕňať udržiavanie a vytváranie krajinných prvkov alebo neproduktívnych plôch. Podobne môžu členské štáty do svojich strategických plánov SPP zahrnúť aj agroenvironmentálno-klimatické záväzky vrátane posilneného riadenia krajinných prvkov nad rámec kondicionality GAEC 8 a/alebo ekoschémy. Projekty v rámci programu LIFE v oblasti prírody a biodiverzity takisto pomôžu nasmerovať európsku biodiverzitu na poľnohospodárskej pôde na cestu obnovy do roku 2030, a to podporou vykonávania smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES, ako aj stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.
- (54) Obnova a opätovné zavlažovanie⁷⁹ organických pôd⁸⁰ využívaných na poľnohospodárske účely (t. j. v rámci využívania trávnych porastov a ornej pôdy),

⁷⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

⁷⁸ Ak sa poľnohospodár zaviazal vyčleniť aspoň 7 % svojej ornej pôdy na neproduktívne plochy alebo prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom v rámci posilnenej ekoschémy, alebo ak existuje minimálny podiel aspoň 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ktorý zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny, ktoré viažu dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín.

⁷⁹ Opätovné zavlažovanie je proces premeny odvodnenej pôdy na mokrá pôdu. Kapitola 1 správy IPCC z roku 2014, 2013 a doplnok k usmerneniam 2006 *IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories: Wetlands* (Usmernenia IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006: Mokrade). Hiraishi, T., Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. a Troxler, T.G. (editori).

⁸⁰ Vymedzenie pojmu „organická pôda“ sa uvádza v správe IPCC z roku 2006, usmerneniach 2006 *IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories* (Usmernenia IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006), vypracovaných v rámci programu pre národné inventúry skleníkových plynov. Eggleston, H.S., Buendia, L., Miwa, K., Ngara, T. a Tanabe, K. (editori).

ktoré tvoria odvodnené rašeliniská, pomáhajú dosahovať značné prínosy v oblasti biodiverzity, významné zníženie emisií skleníkových plynov a ďalšie environmentálne prínosy a zároveň prispievajú k rozmanitosti poľnohospodárskej krajiny. Členské štáty si môžu vybrať zo širokého spektra opatrení na obnovu odvodnených rašelinísk používaných na poľnohospodárske účely a tieto opatrenia môžu siahť od premeny ornej pôdy na trvalý trávny porast a extenzifikácie, pričom ich možno doplniť o obmedzené odvodňovanie, až po úplné opätovné zavlažovanie s možnosťou paludikultúrneho využitia či vysadenie vegetácie prispievajúcej k tvorbe rašeliny. Najvýznamnejšími prínosmi pre klímu sú obnova a opätovné zavlažovanie ornej pôdy, za ktorými nasleduje obnova trávneho porastu s intenzívnym hospodárením. S cieľom umožniť pružné vykonávanie cieľa obnovy týkajúceho sa odvodnených rašelinísk využívaných na poľnohospodárske účely môžu členské štáty považovať opatrenia na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk v oblastiach ťažby rašeliny, ako aj – do určitej miery – na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk v rámci iných spôsobov využívania pôdy (napríklad les) za príspevok k dosiahnutiu cieľov pre odvodnené rašeliniská využívané na poľnohospodárske účely.

- (55) S cieľom využiť všetky prínosy biodiverzity by sa obnova a opätovné zavlažovanie oblastí odvodnených rašelinísk mali rozšíriť mimo oblastí typov mokrad'ových biotopov uvedených v prílohe I k smernici 92/43/EHS, ktoré sa majú obnoviť a znovu vytvoriť. Údaje o rozsahu organických pôd, ako aj o ich emisiách a odstraňovaní skleníkových plynov sa monitorujú a sprístupňujú v rámci vykazovania sektora LULUCF v národných inventúrach skleníkových plynov členských štátov predkladaných UNFCCC. Obnovené a zavlažené rašeliniská sa môžu naďalej využívať produktívne alternatívnymi spôsobmi. Napríklad paludikultúra, obhospodarovanie zaplavených rašelinísk, môže zahŕňať pestovanie rôznych druhov trstín, určitých druhov drevín, pestovanie čučoriedok a brusníc, pestovanie rašelinníka a spásanie byvolmi vodnými. Podobné postupy by mali vychádzať zo zásad udržateľného obhospodarovania a mali by byť zamerané na zvyšovanie biodiverzity, aby dosahovali vysokú hodnotu z finančného aj ekologického hľadiska. Paludikultúra môže byť prínosná aj pre viacero druhov, ktoré sa v Únii považujú za ohrozené, a môže uľahčiť prepojenie mokrad'ových oblastí a súvisiacich populácií druhov v Únii. Financovanie opatrení na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk a na kompenzáciu možných strát príjmov môže pochádzať zo širokej škály zdrojov vrátane výdavkov v rámci rozpočtu Únie a finančných programov Únie.
- (56) V novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030⁸¹ je opísaná potreba obnoviť lesnú biodiverzitu. Lesy a iná lesná pôda pokrývajú vyše 43,5 % územia EÚ. Lesné ekosystémy, ktoré sú domovom bohatej biodiverzity, sú zraniteľné voči zmene klímy, ale zároveň sú aj prirodzeným spojencom pri adaptácii na zmenu klímy a boji proti nej a proti rizikám súvisiacim so zmenou klímy, a to aj prostredníctvom ich funkcií ukladať a zachytávať uhlík, a poskytujú množstvo ďalších dôležitých ekosystémových služieb a prínosov, ako je produkcia dreva, potravín a iných produktov, ktoré nie sú z dreva, regulácia klímy, stabilizácia pôdy a kontrola erózie, ako aj čistenie ovzdušia a vody.
- (57) Opatrenia zamerané na obnovu sa musia zaviesť s cieľom zvýšiť biodiverzitu lesných ekosystémov v celej Únii, a to aj v oblastiach, ktoré nepatria medzi typy biotopov v rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS. Vzhľadom na to, že neexistuje spoločná

⁸¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 [COM(2021) 572 final].

metóda na posudzovanie stavu lesných ekosystémov, ktorá by umožnila stanoviť špecifické ciele obnovy pre lesné ekosystémy, je vhodné stanoviť všeobecnú povinnosť na zvýšenie biodiverzity v lesných ekosystémoch a vyhodnocovať plnenie tejto povinnosti na základe existujúcich ukazovateľov, ako je stojace a ležiace mŕtve drevo, podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou, celistvosť lesov, index bežných druhov lesného vtáctva⁸² a zásoby organického uhlíka.

- (58) Ciele a povinnosti obnovy týkajúce sa biotopov a druhov chránených podľa smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES, opel'ovačov a sladkovodných, mestských, poľnohospodárskych a lesných ekosystémov by sa mali navzájom dopĺňať a mali by fungovať v súčinnosti s cieľom dosiahnuť všeobecný cieľ obnovy ekosystémov na pevnine aj v moriach v celej Únii. Opatrenia na obnovu potrebné na dosiahnutie jedného osobitného cieľa v mnohých prípadoch prispievajú k dosiahnutiu iných cieľov alebo povinností. Členské štáty by preto mali opatrenia na obnovu plánovať strategicky s cieľom maximalizovať ich účinnosť v rámci príspevku k obnove prírody v celej Únii. Opatrenia na obnovu by sa mali plánovať aj tak, aby prinášali riešenia na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na túto zmenu, ako aj na predchádzanie vplyvu prírodných katastrof a na riadenie tohto vplyvu. Mali by sa zamerať na optimalizáciu ekologických, hospodárskych a sociálnych funkcií ekosystémov vrátane ich potenciálu produktivity s prihliadnutím na ich príspevok k udržateľnému rozvoju príslušných regiónov a komunít. Je dôležité, aby členské štáty vypracovali podrobné národné plány obnovy prírody na základe najlepších dostupných vedeckých dôkazov a aby verejnosť mala včasnú a skutočnú príležitosť zapojiť sa do prípravy týchto plánov. Členské štáty by mali zohľadniť osobitné podmienky a potreby na svojich územiach, aby plány mohli byť reakciou na relevantné tlaky, hrozby a faktory spôsobujúce stratu biodiverzity, a mali by spolupracovať s cieľom zabezpečiť obnovu a cezhraničnú prepojenosť.
- (59) Členské štáty by v záujme súčinnosti medzi jednotlivými opatreniami, ktoré sa zaviedli a ktoré sa majú zaviesť na účely ochrany, zachovania a obnovy prírody v Únii, pri vypracúvaní svojich národných plánov obnovy prírody mali zohľadniť: opatrenia na ochranu stanovené pre lokality sústavy Natura 2000 a prioritné akčné rámce vypracované v súlade so smernicou 92/43/EHS a smernicou 2009/147/ES; opatrenia na dosiahnutie dobrého ekologického a chemického stavu vodných útvarov zahrnutých do plánov manažmentu povodia vypracovaných v súlade so smernicou 2000/60/ES; morské stratégie na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu všetkých morských regiónov Únie vypracované v súlade so smernicou 2008/56/ES; národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia vypracované podľa smernice (EÚ) 2016/2284; národné stratégie a akčné plány v oblasti biodiverzity vypracované v súlade s článkom 6 Dohovoru o biologickej diverzite, ako aj ochranné opatrenia prijaté v súlade s nariadením (EÚ) č. 1380/2013 a technické opatrenia prijaté v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241⁸³.

⁸² Index bežných druhov vtáctva (súhrn za EÚ) – Dátové súbory produktov – Eurostat (europa.eu).

⁸³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241 z 20. júna 2019 o zachovaní rybolovných zdrojov a ochrane morských ekosystémov prostredníctvom technických opatrení, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013, (EÚ) 2016/1139, (EÚ) 2018/973, (EÚ) 2019/472 a (EÚ) 2019/1022 a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 105).

- (60) S cieľom zabezpečiť súdržnosť medzi cieľmi tohto nariadenia a smernice (EÚ) 2018/2001⁸⁴, nariadenia (EÚ) 2018/1999⁸⁵ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov⁸⁶, najmä počas prípravy národných plánov obnovy prírody, členské štáty by mali zohľadniť potenciál projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, aby prispeli k plneniu cieľov v oblasti obnovy prírody.
- (61) Vzhľadom na význam konzistentného riešenia dvojice problémov týkajúcich sa straty biodiverzity a zmeny klímy by sa pri obnove biodiverzity malo zohľadniť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a naopak. V oznámení o REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu⁸⁷ sa uvádza, že členské štáty by mali urýchlene zmapovať, posúdiť a zabezpečiť dostupné oblasti na pevnine a mori, ktoré sú vhodné pre projekty zamerané na energiu z obnoviteľných zdrojov, pričom by mali prihliadať na svoje národné energetické a klimatické plány, príspevok k dosahovaniu revidovaného cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, ako aj na iné relevantné faktory, ako je dostupnosť zdrojov, sieťová infraštruktúra a ciele stratégie EÚ v oblasti biodiverzity. V návrhu Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov, smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti⁸⁸, a v odporúčaní Komisie o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčení zmlúv o nákupe energie⁸⁹, ktoré boli v oboch prípadoch prijaté 18. mája 2022, sa takisto stanovuje určovanie oblastí vhodných na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Ide o osobitné miesta, či už na pevnine alebo na mori, ktoré sú mimoriadne vhodné na inštaláciu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, iných ako zariadení na spaľovanie biomasy, a v ktorých sa neočakáva, že využívanie konkrétneho druhu energie z obnoviteľných zdrojov bude mať významný vplyv na životné prostredie vzhľadom na osobitosti vybraného územia. Členské štáty by mali uprednostniť umelé a zastavané povrchy, ako sú strechy, oblasti dopravnej infraštruktúry, parkovacie plochy, skládky odpadov, priemyselné areály, bane, umelé vnútrozemské vodné útvary, jazerá alebo nádrže a prípadne čistiarne komunálnych odpadových vôd, ako aj

⁸⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁸⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁸⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES z 13. októbra 1998 týkajúca sa kvality benzínu a naftových palív, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/12/EHS (Ú. v. ES L 350, 28.12.1998, s. 58).

⁸⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu [COM(2022) 108 final].

⁸⁸ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov, smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti [COM(2022) 222 final].

⁸⁹ Odporúčanie Komisie o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčení zmlúv o nákupe energie [C(2022) 3219 final].

znehodnotenú pôdu, ktorá sa nevyužíva na poľnohospodárstvo. Pri určovaní oblastí vhodných na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov by sa členské štáty mali vyhýbať chráneným územiám a prihliadať na svoje národné plány obnovy prírody. Členské štáty by mali koordinovať vypracúvanie národných plánov obnovy prírody s určovaním oblastí vhodných na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Počas prípravy plánov obnovy prírody by členské štáty mali zabezpečiť synergie s už určenými oblasťami vhodnými na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a zabezpečiť, aby fungovanie týchto oblastí vrátane povolovacích postupov uplatniteľných na oblasti vhodné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v zmysle smernice (EÚ) 2018/2001 zostalo nezmenené.

- (62) S cieľom zabezpečiť súčinnosti s opatreniami zameranými na obnovu, ktoré už boli v členských štátoch naplánované alebo zavedené, by sa uvedené opatrenia na obnovu mali v národných plánoch obnovy prírody uznávať a zohľadňovať. Vzhľadom na naliehavosť naznačenú v správe IPCC za rok 2022 týkajúcu sa prijatia opatrení na obnovu degradovaných ekosystémov by členské štáty mali vykonávať tieto opatrenia súbežne s prípravou plánov obnovy prírody.
- (63) V národných plánoch obnovy prírody by sa mali zohľadniť aj výsledky výskumných projektov týkajúcich sa posudzovania stavu ekosystémov, identifikácie a zavádzania opatrení zameraných na obnovu a projektov na účely monitorovania.
- (64) Je vhodné zohľadniť osobitnú situáciu najvzdialenejších regiónov Únie uvedených v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), v ktorom sa stanovujú osobitné opatrenia na podporu týchto regiónov. Ako sa navrhuje v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, osobitná pozornosť by sa mala venovať ochrane a obnove ekosystémov v najvzdialenejších regiónoch vzhľadom na ich mimoriadne vysokú hodnotu biodiverzity.
- (65) Európska environmentálna agentúra (EEA) by mala poskytovať podporu členským štátom pri príprave národných plánov obnovy prírody, ako aj pri monitorovaní pokroku pri plnení cieľov a povinností v oblasti obnovy. Komisia by mala posúdiť, či sú národné plány obnovy prírody dostatočné na dosiahnutie týchto cieľov a povinností.
- (66) Komisia vo svojej správe o stave prírody z roku 2020 poukázala na to, že podstatná časť informácií oznámených členskými štátmi v súlade s článkom 17 smernice Rady 92/43/EHS⁹⁰ a článkom 12 smernice 2009/147/ES, ktorá sa týka najmä stavu a trendov ochrany biotopov a druhov chránených týmito smernicami, pochádza z čiastočných prieskumov alebo vychádza iba z odborného posúdenia. Z tejto správy takisto vyplýva, že stav niekoľkých typov biotopov a druhov chránených podľa smernice 92/43/EHS je stále neznámy. Je nevyhnutné vyplniť uvedené medzery v poznatkoch, ako aj investovať do monitorovania a prieskumu s cieľom podporiť spoľahlivé a vedecky podložené národné plány obnovy prírody. S cieľom zvýšiť včasnosť, účinnosť a koherentnosť rozličných postupov monitorovania by sa pri monitorovaní a prieskume mali čo najviac využívať výsledky projektov výskumu a inovácií financovaných z prostriedkov Únie, nové technológie, ako je monitorovanie na mieste a diaľkový prieskum s využitím satelitných údajov a služieb poskytovaných v rámci vesmírneho programu Únie (EGNOS/Galileo a Copernicus). Prostredníctvom misií

⁹⁰ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

EÚ „Obnoviť naše oceány a vody“, „Adaptácia na zmenu klímy“ a „Dohoda o pôde pre Európu“ sa podporí vykonávanie cieľov obnovy⁹¹.

- (67) S cieľom monitorovať pokrok pri vykonávaní národných plánov obnovy prírody, zavedených opatrení zameraných na obnovu, oblastí, ktoré sú predmetom opatrení zameraných na obnovu, a údajov na zozname prekážok pre priechodnosť riek by sa mal zaviesť systém, podľa ktorého členské štáty budú musieť vytvoriť, pravidelne aktualizovať a sprístupňovať relevantné údaje o výsledkoch z uvedeného monitorovania. V rámci elektronického predkladania údajov Komisii by sa mal využiť systém agentúry EEA Reportnet a cieľom takéhoto predkladania by malo byť čo najväčšie zníženie administratívneho zaťaženia všetkých subjektov. Na zabezpečenie vhodnej infraštruktúry pre verejný prístup, predkladanie a výmenu údajov medzi verejnými orgánmi by členské štáty v náležitých prípadoch mali pri špecifikáciách údajov vychádzať zo špecifikácií uvedených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES⁹², v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES⁹³ a v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024⁹⁴.
- (68) Na zabezpečenie účinného vykonávania tohto nariadenia by Komisia mala na požiadanie poskytovať podporu členským štátom prostredníctvom Nástroja technickej podpory⁹⁵, ktorý poskytuje individualizovanú technickú podporu na navrhovanie a vykonávanie reforiem. Technická podpora zahŕňa napríklad posilnenie administratívnych kapacít, harmonizáciu legislatívnych rámcov a výmenu príslušných najlepších postupov.
- (69) Komisia by mala podávať správy o pokroku členských štátov pri plnení cieľov a povinností tohto nariadenia v oblasti obnovy na základe správ o pokroku pre celú Úniu vypracovaných agentúrou EEA, ako aj na základe iných analýz a správ poskytnutých členskými štátmi v príslušných oblastiach politiky, ako je politika v oblasti prírody, vodného hospodárstva a morská politika.
- (70) Na zabezpečenie dosiahnutia cieľov a povinností uvedených v tomto nariadení je mimoriadne dôležité, aby sa do obnovy investovali primerané prostriedky zo súkromných a z verejných zdrojov, členské štáty by do svojich štátnych rozpočtov mali začleniť výdavky na ciele v oblasti biodiverzity, a to aj v súvislosti s alternatívnymi nákladmi a nákladmi na transformáciu, ktoré vyplývajú z vykonávania národných plánov obnovy prírody, a mali by zohľadniť spôsob využívania finančných prostriedkov Únie. Pokiaľ ide o finančné prostriedky Únie, výdavky z rozpočtu Únie a finančných programov Únie, ako je Program pre životné

⁹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o európskych misiách [COM(2021) 609 final].

⁹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

⁹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

prostredie a ochranu klímy (LIFE)⁹⁶, Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF)⁹⁷, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)⁹⁸, Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF), Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézny fond⁹⁹ a Fond na spravodlivú transformáciu¹⁰⁰, ako aj rámcový program Únie pre výskum a inovácie, Horizont Európa¹⁰¹, prispievajú k plneniu cieľov v oblasti biodiverzity s ambíciou vyčleniť v roku 2024 na ciele v oblasti biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v kontexte viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 a 10 % v rokoch 2026 a 2027¹⁰². Ďalším zdrojom financovania na ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)¹⁰³. S odkazom na program LIFE by sa osobitná pozornosť mala venovať náležitému používaniu strategických projektov v oblasti ochrany prírody ako konkrétneho nástroja, ktorý by mohol podporiť vykonávanie tohto nariadenia, a to prostredníctvom účinného a efektívneho uplatňovania dostupných finančných prostriedkov.

- (71) Na stimuláciu súkromného financovania je k dispozícii celý rad európskych, vnútroštátnych a súkromných iniciatív, ako je Program InvestEU¹⁰⁴, ktorý ponúka príležitosti na mobilizáciu verejných a súkromných finančných prostriedkov s cieľom podporiť okrem iného posilnenie prírody a biodiverzity prostredníctvom projektov zelenej a modrej infraštruktúry, a uhlíkové poľnohospodárstvo ako ekologický obchodný model¹⁰⁵.
- (72) Členské štáty by pri príprave a vykonávaní svojich národných plánov obnovy prírody mali uplatňovať spravodlivý prístup zahŕňajúci celú spoločnosť, a to začlenením postupov na zapojenie verejnosti a zohľadnením potrieb miestnych komunít a zainteresovaných strán.

⁹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 53).

⁹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1004 (Ú. v. EÚ L 247, 13.7.2021, s. 1).

⁹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2220 z 23. decembra 2020, ktorým sa stanovujú určité prechodné ustanovenia týkajúce sa podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) v rokoch 2021 a 2022 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a (EÚ) č. 1307/2013, pokiaľ ide o zdroje a uplatňovanie v rokoch 2021 a 2022, a nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o zdroje a distribúciu tejto podpory v rokoch 2021 a 2022 (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 1).

⁹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

¹⁰⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

¹⁰¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

¹⁰² Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

¹⁰³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

¹⁰⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

¹⁰⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade, Udržateľný kolobeh uhlíka [COM(2021) 800 final].

- (73) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115¹⁰⁶ majú strategické plány SPP prispieť k dosiahnutiu dlhodobých vnútroštátnych cieľov, ktoré sú stanovené v legislatívnych aktoch uvedených v prílohe XIII k uvedenému nariadeniu alebo z nich vychádzajú, a majú byť s nimi v súlade. Toto nariadenie o obnove prírody by sa malo zohľadňovať vtedy, keď Komisia v súlade s článkom 159 nariadenia (EÚ) 2021/2115 do 31. decembra 2025 preskúma zoznam uvedený v prílohe XIII k uvedenému nariadeniu.
- (74) V súlade so záväzkom uvedeným v 8. environmentálnom akčnom programe do roku 2030¹⁰⁷ by členské štáty mali na vnútroštátnej úrovni postupne ukončiť poskytovanie dotácií škodlivých pre životné prostredie, pričom by mali čo najlepšie využiť trhovo orientované nástroje a nástroje zeleného rozpočtovania vrátane nástrojov potrebných na zabezpečenie sociálne spravodlivej transformácie a podporiť podniky a iné zainteresované strany pri vypracúvaní štandardizovaných účtovných postupov týkajúcich sa prírodného kapitálu.
- (75) Na zabezpečenie nevyhnutnej úpravy tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu príloh I až VII s cieľom upraviť skupinu biotopov, aktualizovať informácie o indexe bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde, ako aj upraviť zoznam ukazovateľov biodiverzity poľnohospodárskych ekosystémov, zoznam ukazovateľov biodiverzity lesných ekosystémov a zoznam morských druhov najnovším vedeckým dôkazom a príkladom opatrení zameraných na obnovu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinstitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁵². Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (76) V záujme zabezpečenia jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa Komisii mali zveriť vykonávacie právomoci, aby mohla určiť metódu na monitorovanie opel'ovačov, určiť metódy na monitorovanie ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV k tomuto nariadeniu a ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI k tomuto nariadeniu, vypracovať rámec na určovanie uspokojivých úrovní opel'ovačov, ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV k tomuto nariadeniu a ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI k tomuto nariadeniu, stanoviť jednotný formát národných plánov obnovy prírody, stanoviť formát a štruktúru údajov a informácií, ktoré sa majú elektronicky predkladať Komisii, a podrobné pravidlá na ich predkladanie Komisii. Tieto

¹⁰⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013.

¹⁰⁷ [Odkaz sa vloží po uverejnení 8. environmentálneho akčného programu].

právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹⁰⁸.

- (77) Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia. Podľa bodu 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na kritériách, ktorými sú efektívnosť, účinnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridaná hodnota EÚ, a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu možností ďalších opatrení. Komisia by okrem toho mala posúdiť potrebu stanoviť dodatočné ciele obnovy založené na spoločných metódach posudzovania stavu ekosystémov neuvedených v článkoch 4 a 5, pričom by mala zohľadniť najnovšie vedecké dôkazy.
- (78) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec opatrení nevyhnutných na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. V tomto nariadení sa stanovujú pravidlá s cieľom prispieť k:
 - a) nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitej a odolnej prírody v pevninských a morských oblastiach Únie prostredníctvom obnovy ekosystémov;
 - b) dosiahnutiu všeobecných cieľov Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy;
 - c) plneniu medzinárodných záväzkov Únie.
2. Týmto nariadením sa stanovuje rámec, na základe ktorého členské štáty bezodkladne zavedú účinné opatrenia na obnovu, ktoré sa zamerajú na jednotlivé oblasti a ktoré budú do roku 2030 spoločne pokrývať aspoň 20 % pevninských a morských oblastí Únie a do roku 2050 všetky ekosystémy, ktoré potrebujú obnovu.

¹⁰⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článok 2

Geografický rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa vzťahuje na ekosystémy uvedené v článkoch 4 až 10:

- a) na území členských štátov;
- b) vo vodách, na morskom dne a v podloží, ktoré sa rozprestierajú od základnej línie, od ktorej sa meria rozloha výsošných vôd, smerom k otvorenému moru a siahajú až k najvzdialenejšiemu okraju oblasti, v ktorej členský štát uplatňuje zvrchované práva v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve z roku 1982.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Uplatňuje sa toto vymedzenie pojmov:

1. „ekosystém“ je dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka, a zahŕňa typy biotopov, biotopy druhov a populácie druhov;
2. „biotop druhu“ je prostredie vymedzené špecifickými abiotickými a biotickými faktormi, v ktorom daný druh žije v ktoromkoľvek štádiu svojho biologického cyklu;
3. „obnova“ je proces aktívnej alebo pasívnej pomoci pri obnove ekosystému smerom k dobrému stavu alebo do dobrého stavu, pri obnove typu biotopu na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň tohto stavu a na dosiahnutie jeho priaznivej referenčnej plochy, pri obnove biotopu druhu na dostatočnú kvalitu a kvantitu, alebo pri obnove populácií druhov na uspokojivú úroveň, a to ako prostriedok na zachovanie alebo zlepšenie biodiverzity a odolnosti ekosystémov;
4. „dobrý stav“ je stav, v ktorom kľúčové vlastnosti ekosystému, konkrétne jeho fyzikálny, chemický, stavebný, štrukturálny a funkčný stav, a jeho krajinné a morské vlastnosti odzrkadľujú vysokú úroveň ekologickej integrity, stability a odolnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie jeho dlhodobého zachovania;
5. „priaznivá referenčná plocha“ je celková rozloha typu biotopu v danom biogeografickom regióne alebo morskem regióne na vnútroštátnej úrovni, ktorá sa považuje za minimum potrebné na zabezpečenie dlhodobej životaschopnosti daného typu biotopu a jeho druhov, a všetky jeho významné ekologické variácie v jeho prirodzenom areáli, a ktorá pozostáva z oblasti typu biotopu a – ak táto oblasť nie je dostatočná – z oblasti potrebnej na znovuvytvorenie typu biotopu;
6. „dostatočná kvalita biotopu“ je kvalita biotopu druhu umožňujúca splnenie ekologických požiadaviek, ktoré má určitý druh v ktorejkoľvek fáze svojho biologického cyklu, aby sa dlhodobo zachoval ako životaschopná zložka svojho biotopu v jeho prirodzenom areáli;
7. „dostatočná kvantita biotopu“ je kvantita biotopu druhu umožňujúca splnenie ekologických požiadaviek, ktoré má určitý druh v ktorejkoľvek fáze svojho biologického cyklu, aby sa dlhodobo zachoval ako životaschopná zložka svojho biotopu v jeho prirodzenom areáli;

8. „opeľovač“ je voľne žijúci živočích, ktorý prenáša peľ z peľnice jednej rastliny na bliznu inej rastliny, čo umožňuje oplodnenie a tvorbu semien;
9. „úbytok populácií opeľovačov“ je zníženie početnosti alebo rozmanitosti opeľovačov, prípadne oboch týchto aspektov;
10. „lokálna administratívna jednotka“ alebo „LAU“ je administratívny útvar na nižšej úrovni v členskom štáte, než je administratívny útvar provincie, regiónu alebo štátu, zriadený v súlade s článkom 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003¹⁰⁹;
11. „veľké mestá“ sú lokálne administratívne jednotky, v ktorých aspoň 50 % obyvateľstva žije v jednom alebo viacerých mestských centrách, a to podľa merania pomocou stupňa urbanizácie stanoveného v súlade s článkom 4b ods. 3 písm. a) nariadenia (ES) č. 1059/2003;
12. „malé mestá a predmestia“ sú lokálne administratívne jednotky, v ktorých menej ako 50 % obyvateľstva žije v mestskom centre, ale najmenej 50 % obyvateľstva žije v mestskom zoskupení, a to podľa merania pomocou stupňa urbanizácie stanoveného v súlade s článkom 4b ods. 3 písm. a) nariadenia (ES) č. 1059/2003;
13. „mestská zeleň“ sú všetky zelené mestské oblasti; listnaté lesy; ihličnaté lesy; zmiešané lesy; prírodné trávne porasty; slatiny a vresoviská; prechodné lesnaté a krovinaté plochy a oblasti s riedkou vegetáciou – nachádzajúce sa vo veľkých alebo malých mestách a na predmestiach, vypočítané na základe údajov, ktoré poskytla služba monitorovania krajiny programu Copernicus zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696¹¹⁰;
14. „mestský korunový zápoj stromov“ je celková plocha pokrytá korunami stromov vo veľkých aj malých mestách a na predmestiach, vypočítaná na základe údajov o hustote pokrytia korunami stromov, ktoré poskytla služba monitorovania krajiny programu Copernicus zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696.
15. „oblasť vhodná na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov“ je oblasť vhodná na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 9a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001/EÚ¹¹¹.

¹⁰⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatury územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) (Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1).

¹¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69).

¹¹¹ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov, smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti [COM(2022) 222 final].

KAPITOLA II

CIELE A POVINNOSTI TÝKAJÚCE SA OBNOVY

Článok 4

Obnova suchozemských, pobrežných a sladkovodných ekosystémov

1. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie dobrého stavu oblastí typov biotopov uvedených v prílohe I, ktoré nie sú v dobrom stave. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 aspoň na 30 % oblasti každej skupiny typov biotopov uvedených v prílohe I, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 12, do roku 2040 aspoň na 60 % a do roku 2050 aspoň na 90 % tejto oblasti.
2. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na znovuvytvorenie typov biotopov uvedených v prílohe I v oblastiach, v ktorých sa tieto typy biotopov nevyskytujú. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 v oblastiach predstavujúcich aspoň 30 % dodatočnej celkovej plochy potrebnej na dosiahnutie celkovej priaznivej referenčnej plochy každej skupiny typov biotopov uvedených v prílohe I, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 12, do roku 2040 v oblastiach predstavujúcich aspoň 60 % takejto plochy a do roku 2050 v oblastiach predstavujúcich 100 % takejto plochy.
3. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu týkajúce sa suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov druhov uvedených v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov voľne žijúceho vtáctva, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES, ktoré sú potrebné na zlepšenie kvality a kvantity týchto biotopov vrátane ich znovuvytvorenia a na zlepšenie prepojenia, až kým sa nedosiahne dostatočná kvalita a kvantita týchto biotopov.
4. Určenie najvhodnejších oblastí pre opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku sa zakladá na najlepších dostupných poznatkoch a najnovších vedeckých dôkazoch o stave typov biotopov uvedených v prílohe I, zameranom podľa štruktúry a funkcií, ktoré sú potrebné na ich dlhodobé zachovanie vrátane ich typických druhov, ako sa uvádza v článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS, ako aj o kvalite a kvantite biotopov druhov uvedených v odseku 3 tohto článku. Oblasť, v prípade ktorých nie je známy stav typov biotopov uvedených v prílohe I, sa považujú za oblasti, ktoré nie sú v dobrom stave.
5. V opatreniach na obnovu uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zohľadní potreba zlepšiť prepojenie medzi typmi biotopov uvedenými v prílohe I a do úvahy sa vezmú ekologické požiadavky druhov uvedených v odseku 3, ktoré sa v týchto typoch biotopov vyskytujú.
6. Členské štáty zabezpečia, aby oblasti, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3, vykazovali neustále zlepšovanie stavu typov biotopov uvedených v prílohe I až do dosiahnutia dobrého stavu a neustále zlepšovanie kvality biotopov druhov uvedených v odseku 3 až do dosiahnutia dostatočnej kvality týchto biotopov. Členské štáty zabezpečia, aby sa oblasti, v ktorých sa dosiahol dobrý stav a v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, nezhoršili.
7. Členské štáty zabezpečia, aby sa oblasti, v ktorých sa vyskytujú typy biotopov uvedené v prílohe I, nezhoršili.

8. V prípade, že nejde o lokality sústavy Natura 2000, nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 6 a 7 je odôvodnené, ak je spôsobené:
- a) vyššou mocou;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy, alebo
 - c) projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú žiadne menej škodlivé alternatívne riešenia, pričom každý prípad sa posudzuje individuálne.
9. V prípade, že ide o lokality sústavy Natura 2000, nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 6 a 7 je odôvodnené, ak je spôsobené:
- a) vyššou mocou;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy, alebo
 - c) plánom alebo projektom schváleným v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS.
10. Členské štáty zabezpečia:
- a) zväčšenie plochy biotopu v dobrom stave v prípade typov biotopov uvedených v prílohe I, pokiaľ aspoň 90 % nebude v dobrom stave a pokiaľ sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha pre každý typ biotopu v každom biogeografickom regióne ich územia;
 - b) stúpajúci trend smerom k dostatočnej kvalite a kvantite suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov druhov uvedených v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a druhov, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES.

Článok 5

Obnova morských ekosystémov

1. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie dobrého stavu oblastí typov biotopov uvedených v prílohe II, ktoré nie sú v dobrom stave. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 aspoň na 30 % oblasti každej skupiny typov biotopov uvedených v prílohe II, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 12, do roku 2040 aspoň na 60 % a do roku 2050 aspoň na 90 % tejto oblasti.
2. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na znovuvytvorenie typov biotopov uvedených v prílohe II v oblastiach, v ktorých sa tieto typy biotopov nevyskytujú. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 v oblastiach predstavujúcich aspoň 30 % dodatočnej celkovej plochy potrebnej na dosiahnutie celkovej priaznivej referenčnej plochy každej skupiny typov biotopov, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 12, do roku 2040 aspoň 60 % takejto plochy a do roku 2050 predstavujúcich 100 % takejto plochy.
3. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu morských biotopov druhov uvedených v prílohe III a v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a morských biotopov voľne žijúceho vtáctva, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES, ktoré sú potrebné na zlepšenie kvality a kvantity týchto biotopov vrátane ich znovuvytvorenia a na zlepšenie prepojenia, až kým sa nedosiahne dostatočná kvalita a kvantita týchto biotopov.

4. Určenie najvhodnejších oblastí pre opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 sa zakladá na najlepších dostupných poznatkoch a najnovších vedeckých dôkazoch o stave typov biotopov uvedených v prílohe II, zameranom podľa štruktúry a funkcií, ktoré sú potrebné na ich dlhodobé zachovanie vrátane ich typických druhov, ako sa uvádza v článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS, ako aj o kvalite a kvantite biotopov druhov uvedených v odseku 3. Oblasti, v prípade ktorých nie je známy stav typov biotopov uvedených v prílohe II, sa považujú za oblasti, ktoré nie sú v dobrom stave.
5. V opatreniach na obnovu uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zohľadní potreba zlepšiť prepojenie medzi typmi biotopov uvedenými v prílohe II a zohľadnia sa ekologické požiadavky druhov uvedených v odseku 3, ktoré sa v týchto typoch biotopov vyskytujú.
6. Členské štáty zabezpečia, aby oblasti, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3, vykazovali neustále zlepšovanie stavu typov biotopov uvedených v prílohe II až do dosiahnutia dobrého stavu a neustále zlepšovanie kvality biotopov druhov uvedených v odseku 3 až do dosiahnutia dostatočnej kvality týchto biotopov. Členské štáty zabezpečia, aby sa oblasti, v ktorých sa dosiahol dobrý stav a v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, nezhoršili.
7. Členské štáty zabezpečia, aby sa oblasti, v ktorých sa vyskytujú typy biotopov uvedené v prílohe II, nezhoršili.
8. V prípade, že nejde o lokality sústavy Natura 2000, nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 6 a 7 je odôvodnené, ak je spôsobené:
 - a) vyššou mocou;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy, alebo
 - c) projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú žiadne menej škodlivé alternatívne riešenia, pričom každý prípad sa posudzuje individuálne.
9. V prípade, že ide o lokality sústavy Natura 2000, nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 6 a 7 je odôvodnené, ak je spôsobené:
 - a) vyššou mocou;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy, alebo
 - c) plánom alebo projektom schváleným v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS.
10. Členské štáty zabezpečia:
 - a) zväčšenie plochy biotopu v dobrom stave v prípade typov biotopov uvedených v prílohe II, pokiaľ aspoň 90 % nebude v dobrom stave a pokiaľ sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha pre každý typ biotopu v každom biogeografickom regióne ich územia;
 - b) pozitívny trend smerom k dostatočnej kvalite a kvantite morských biotopov druhov uvedených v prílohe III a v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a druhov, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES.

Článok 6

Obnova mestských ekosystémov

1. Členské štáty zabezpečia, aby v žiadnom veľkom ani malom meste či na predmestiach nedošlo do roku 2030 v porovnaní s rokom 2021 k čistému úbytku mestskej zelene a mestského korunového zápoja stromov.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa celková vnútroštátna plocha mestskej zelene vo veľkých a malých mestách a na predmestiach z roku 2021 zväčšila do roku 2040 aspoň o 3 % celkovej rozlohy veľkých a malých miest a predmestí, a do roku 2050 aspoň o 5 %. Okrem toho členské štáty zabezpečia:
 - a) do roku 2050 aspoň 10 % podiel mestského korunového zápoja stromov vo všetkých veľkých a malých mestách a na predmestiach a
 - b) čistý prírastok mestskej zelene, ktorá je integrovaná do existujúcich a nových budov a stavieb infraštruktúry, a to aj prostredníctvom renovácie a obnovy, vo všetkých veľkých a malých mestách a na predmestiach.

Článok 7

Obnova prirodzeného prepojenia riek a prírodných funkcií súvisiacich záplavových oblastí

1. Členské štáty vypracujú zoznam prekážok pozdĺžneho a laterálneho prepojenia povrchových vôd a určia prekážky, ktoré treba odstrániť, aby sa prispelo k dosiahnutiu cieľov obnovy stanovených v článku 4 tohto nariadenia, ako aj k dosiahnutiu cieľa obnoviť do roku 2030 v Únii aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek, a to bez toho, aby bola dotknutá smernica 2000/60/ES, najmä jej článok 4 ods. 3, 5 a 7, a nariadenie 1315/2013, najmä jeho článok 15.
2. Členské štáty odstránia prekážky pozdĺžneho a laterálneho prepojenia povrchových vôd určené podľa odseku 1 tohto článku v súlade s plánom ich odstránenia uvedeným v článku 12 ods. 2 písm. f). Členské štáty pri odstraňovaní prekážok v prvom rade riešia zastarané prekážky, čiže tie, ktoré už nie sú potrebné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, vnútrozemskú plavbu, zásobovanie vodou alebo iné využitie.
3. Členské štáty doplnia odstránenie prekážok v zmysle odseku 2 o opatrenia potrebné na zlepšenie prirodzených funkcií súvisiacich záplavových oblastí.

Článok 8

Obnova populácií opeľovačov

1. Členské štáty do roku 2030 zvrátia pokles populácií opeľovačov a následne dosiahnu ich rastúci trend, ktorý sa po roku 2030 bude merať každé tri roky, až kým sa nedosiahnu uspokojivé úrovne stanovené v súlade s článkom 11 ods. 3.
2. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť metódu monitorovania populácií opeľovačov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 2.

3. Metódou uvedenou v odseku 2 sa zabezpečí štandardizovaný prístup k zberu ročných údajov o početnosti a rozmanitosti druhov opel'ovačov a k posudzovaniu populačných trendov opel'ovačov.

Článok 9

Obnova poľnohospodárskych ekosystémov

1. Okrem oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu podľa článku 4 ods. 1, 2 a 3, zavedú členské štáty opatrenia na obnovu potrebné na zlepšenie biodiverzity aj v poľnohospodárskych ekosystémoch.
2. Členské štáty musia na vnútroštátnej úrovni dosiahnuť stúpajúci trend, pokiaľ ide o každý z týchto ukazovateľov v poľnohospodárskych ekosystémoch, ako sa bližšie uvádza v prílohe IV, meraných v období od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 31. decembra 2030 a potom každé tri roky až do dosiahnutia uspokojivých úrovní určených v súlade s článkom 11 ods. 3:
 - a) index motýľov žijúcich v trávnych porastoch;
 - b) zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach;
 - c) podiel poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity.
3. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu s cieľom zabezpečiť, aby index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde na vnútroštátnej úrovni založený na druhoch uvedených v prílohe V, indexovaný... *[Úrad pre publikácie: vložiť dátum = prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí 12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]* = 100, dosiahol tieto úrovne:
 - a) 110 do roku 2030, 120 do roku 2040 a 130 do roku 2050 v prípade členských štátov uvedených v prílohe V, ktorých populácie vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sú historicky viac zredukované;
 - b) 105 do roku 2030, 110 do roku 2040 a 115 do roku 2050 v prípade členských štátov uvedených v prílohe IV, ktorých populácie vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sú historicky menej zredukované.
4. V prípade organických pôd používaných na poľnohospodárske účely, ktoré tvoria odvodnené rašeliniská, členské štáty zavedú opatrenia na obnovu. Tieto opatrenia sa zavedú aspoň v takomto rozsahu:
 - a) 30 % takýchto oblastí do roku 2030, z čoho aspoň štvrtina sa opätovne zavlaží;
 - b) 50 % takýchto oblastí do roku 2040, z čoho aspoň polovica sa opätovne zavlaží;
 - c) 70 % takýchto oblastí do roku 2050, z čoho aspoň polovica sa opätovne zavlaží.

Členské štáty môžu zaviesť opatrenia na obnovu vrátane opätovného zavlažovania v lokalitách ťažby rašeliny a považovať ich za oblasti prispievajúce k dosiahnutiu príslušných cieľov uvedených v prvom pododseku písm. a), b) a c).

Okrem toho môžu členské štáty zaviesť opatrenia na obnovu s cieľom opätovne zavlažiť organické pôdy, ktoré predstavujú odvodnené rašeliniská využívané na iné účely ako poľnohospodárske využitie a ťažbu rašeliny, a tieto opätovne zavlažené

oblasti môžu započítať do maximálnej výšky 20 % ako príspevok k dosiahnutiu cieľov uvedených v prvom pododseku písm. a), b) a c).

Článok 10

Obnova lesných ekosystémov

1. Okrem oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu podľa článku 4 ods. 1, 2 a 3, zavedú členské štáty opatrenia na obnovu potrebné na zlepšenie biodiverzity lesných ekosystémov.
2. Členské štáty musia na vnútroštátnej úrovni dosiahnuť stúpajúci trend, pokiaľ ide o každý z týchto ukazovateľov v lesných ekosystémoch, ako sa bližšie stanovuje v prílohe VI, meraných v období od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 31. decembra 2030 a potom každé tri roky až do dosiahnutia uspokojivých úrovní určených v súlade s článkom 11 ods. 3:
 - a) stojace mŕtve drevo;
 - b) ležiace mŕtve drevo;
 - c) podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou;
 - d) celistvosť lesov;
 - e) index bežných druhov lesného vtáctva;
 - f) zásoby organického uhlíka.

KAPITOLA III

NÁRODNÉ PLÁNY OBNOVY PRÍRODY

Článok 11

Príprava národných plánov obnovy prírody

1. Členské štáty pripravujú národné plány obnovy prírody a vykonávajú prípravné monitorovanie a výskum na určenie opatrení na obnovu, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 10, pričom zohľadnia najnovšie vedecké dôkazy.
2. Členské štáty kvantifikujú oblasť, ktorá sa musí obnoviť, aby sa dosiahli ciele obnovy stanovené v článkoch 4 a 5, pričom zohľadnia stav typov biotopov uvedených v článku 4 ods. 1 a 2, článku 5 ods. 1 a 2, ako aj kvalitu a kvantitu biotopov druhov uvedených v článku 4 ods. 3 a článku 5 ods. 3, ktoré sa vyskytujú na ich území. Kvantifikácia sa zakladá okrem iného na týchto informáciách:
 - a) v prípade každého typu biotopu:
 - i) celková plocha biotopu a mapa jeho súčasného výskytu;
 - ii) plocha biotopu, ktorá nie je v dobrom stave;

- iii) priaznivá referenčná plocha zohľadňujúca zadokumentované straty aspoň za posledných 70 rokov a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy;
 - iv) najvhodnejšie oblasti na znovuvytvorenie typov biotopov vzhľadom na prebiehajúce a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy;
- b) dostatočná kvalita a kvantita biotopov druhov potrebných na dosiahnutie ich priaznivého stavu ochrany, berúc do úvahy oblasti, ktoré sú na znovuvytvorenie týchto biotopov najvhodnejšie, a prepojenie medzi biotopmi potrebné na to, aby populácie druhov prosperovali, ako aj prebiehajúce a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy.
3. Členské štáty stanovujú najneskôr do roku 2030 uspokojivé úrovne pre každý z ukazovateľov uvedených v článku 8 ods. 1, článku 9 ods. 2 a článku 10 ods. 2, a to prostredníctvom otvoreného a účinného procesu a posúdenia na základe najnovších vedeckých dôkazov a rámca uvedeného v článku 17 ods. 9, ak je tento rámec k dispozícii.
4. Členské štáty identifikujú a zmapujú poľnohospodárske a lesné oblasti, ktoré potrebujú obnovu, najmä oblasti, ktoré si v dôsledku intenzifikácie alebo iných faktorov hospodárenia vyžadujú lepšie prepojenie a krajinnú rozmanitosť.
5. Členské štáty určujú synergie so zmierňovaním zmeny klímy, adaptáciou na zmenu klímy a predchádzaním katastrofám a podľa toho určujú priority opatrení na obnovu. Členské štáty takisto zohľadnia:
- a) svoj integrovaný národný energetický a klimatický plán uvedený v článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999;
 - b) svoju dlhodobú stratégiu uvedenú v článku 15 nariadenia (EÚ) 2018/1999;
 - c) záväzný cieľ Únie na rok 2030 stanovený v článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001/EÚ.
6. Členské štáty koordinujú vypracúvanie národných plánov obnovy prírody s určením oblastí vhodných na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Počas prípravy plánov obnovy prírody členské štáty zabezpečia synergie s už určenými oblasťami vhodnými na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a zabezpečia, aby fungovanie týchto oblastí vrátane povolených postupov uplatniteľných na oblasti vhodné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v zmysle smernice (EÚ) 2018/2001 zostalo nezmenené.
7. Členské štáty pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody zohľadnia tieto aspekty:
- a) ochranné opatrenia stanovené pre lokality sústavy Natura 2000 v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - b) prioritné akčné rámce vypracované v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - c) opatrenia na dosiahnutie dobrého ekologického a chemického stavu vodných útvarov zahrnutých do plánov manažmentu povodia vypracovaných v súlade so smernicou 2000/60/ES;
 - d) morské stratégie na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu všetkých morských regiónov Únie vypracované v súlade so smernicou 2008/56/ES;

- e) národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia vypracované podľa smernice (EÚ) 2016/2284;
 - f) národné stratégie a akčné plány v oblasti biodiverzity vypracované v súlade s článkom 6 Dohovoru o biologickej diverzite;
 - g) ochranné opatrenia prijaté v rámci spoločnej rybárskej politiky.
8. Členské štáty pri príprave národných plánov obnovy prírody použijú rôzne príklady opatrení na obnovu uvedených v prílohe VII, a to v závislosti od osobitných vnútroštátnych a miestnych podmienok, ako aj najnovších vedeckých dôkazov.
 9. Členské štáty sa pri príprave národných plánov obnovy zameriavajú na optimalizáciu ekologických, hospodárskych a sociálnych funkcií ekosystémov, ako aj ich príspevku k udržateľnému rozvoju príslušných regiónov a komunít.
 10. Členské štáty podľa možnosti podporujú synergie s národnými plánmi obnovy prírody iných členských štátov, najmä pokiaľ ide o cezhraničné ekosystémy.
 11. Členské štáty zabezpečia, aby príprava plánu obnovy prírody bola otvorená, inkluzívna a účinná a aby sa verejnosti poskytli včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa na jeho vypracovaní. Konzultácie musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 4 až 10 smernice 2001/42/ES.

Článok 12

Obsah národných plánov obnovy prírody

1. Národný plán obnovy prírody sa vzťahuje na obdobie do roku 2050 a obsahuje priebežné lehoty zodpovedajúce cieľom a povinnostiam stanoveným v článkoch 4 až 10.
2. Členské štáty pomocou jednotného formátu stanoveného v súlade s odsekom 4 tohto článku zahrnú do svojich národných plánov obnovy prírody tieto prvky:
 - a) kvantifikáciu oblastí, ktoré sa majú obnoviť na účely splnenia cieľov obnovy stanovených v článkoch 4 až 10, a to na základe prípravných prác vykonaných v súlade s článkom 11 a zemepisných referenčných máp týchto oblastí;
 - b) opis plánovaných alebo zavedených opatrení na obnovu na účely splnenia cieľov obnovy a povinností stanovených v článkoch 4 až 10, a konkretizáciu toho, ktoré z uvedených opatrení na obnovu sú naplánované alebo zavedené v rámci sústavy Natura 2000 zriadenej v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - c) vymenovanie opatrení, ktorými sa zabezpečí, aby sa oblasti, na ktoré sa vzťahujú typy biotopov uvedené v prílohách I a II, nezhoršovali v oblastiach, v ktorých sa dosiahol dobrý stav, a aby sa biotopy druhov v zmysle článku 4 ods. 3 a článku 5 ods. 3 nezhoršovali v oblastiach, v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, a to v súlade s článkom 4 ods. 6 a článkom 5 ods. 6;
 - d) vymenovanie opatrení, ktorými sa zabezpečí, aby sa oblasti, na ktoré sa vzťahujú typy biotopov uvedené v prílohách I a II, nezhoršovali, a to v súlade s článkom 4 ods. 7 a článkom 5 ods. 7;
 - e) zoznam prekážok a určenie tých prekážok, ktoré sa majú odstrániť v súlade s článkom 7 ods. 1, plán ich odstránenia v súlade s článkom 7 ods. 2 a odhad dĺžky voľne tečúcich riek, ktorá sa dosiahne odstránením týchto prekážok do

roku 2030 a do roku 2050, a akékoľvek ďalšie opatrenia na znovuvytvorenie prirodzených funkcií záplavových oblastí v súlade s článkom 7 ods. 3;

- f) harmonogram realizácie opatrení na obnovu v súlade s článkami 4 až 10;
 - g) osobitný oddiel, v ktorom sa podľa potreby stanovujú prispôsobené opatrenia na obnovu pre ich najvzdialenejšie regióny;
 - h) monitorovanie oblastí, ktoré sa majú obnoviť v súlade s článkami 4 a 5, proces posudzovania účinnosti opatrení na obnovu zavedených v súlade s článkami 4 až 10 a proces revízie týchto opatrení, ak je to potrebné na zabezpečenie splnenia cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 10;
 - i) konkretizácia ustanovení na zabezpečenie trvalých, dlhodobých a udržateľných účinkov opatrení na obnovu uvedených v článkoch 4 až 10;
 - j) odhadované súvisiace prínosy pre zmiernenie zmeny klímy spojené s opatreniami na obnovu v priebehu času, ako aj širšie sociálno-ekonomické prínosy týchto opatrení;
 - k) osobitný oddiel, v ktorom sa uvádza, ako sa v národnom pláne obnovy prírody zohľadňuje:
 - i) relevantnosť scenárov zmeny klímy pre plánovanie typu opatrení na obnovu a ich situovania;
 - ii) potenciál opatrení na obnovu s cieľom minimalizovať vplyvy zmeny klímy na prírodu, predchádzať prírodným katastrofám a podporovať adaptáciu;
 - iii) synergie s národnými adaptačnými stratégiami alebo plánmi a vnútroštátnymi správami o posúdení rizika katastrof;
 - iv) prehľad súhry opatrení zahrnutých do národného plánu obnovy prírody a národného energetického a klimatického plánu;
 - l) odhadované finančné potreby na vykonávanie opatrení na obnovu, ktoré zahŕňajú opis podpory pre zainteresované strany, ktorých sa týkajú opatrenia na obnovu alebo iné nové povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia, a prostriedky plánovaného verejného alebo súkromného financovania vrátane (spolu)financovania prostredníctvom finančných nástrojov Únie;
 - m) subvencie, ktoré negatívne ovplyvňujú dosahovanie cieľov a plnenie povinností stanovených v tomto nariadení;
 - n) zhrnutie procesu prípravy a vypracovania národného plánu obnovy prírody vrátane informácií o účasti verejnosti a o spôsobe zohľadnenia potrieb miestnych komunít a zainteresovaných strán;
 - o) osobitný oddiel, v ktorom sa uvedie, ako boli v súlade s článkom 14 ods. 5 zohľadnené pripomienky Komisie k návrhu národného plánu obnovy prírody, na ktoré sa odkazuje v článku 14 ods. 4. Ak dotknutý členský štát pripomienky Komisie alebo ich podstatnú časť nezohľadní, uvedie svoje dôvody.
3. Národné plány obnovy prírody v náležitých prípadoch zahŕňajú ochranné opatrenia, ktoré má členský štát v úmysle prijať v rámci spoločnej rybárskej politiky, a to aj ochranné opatrenia v rámci spoločných odporúčaní, ktoré má členský štát v úmysle iniciovať v súlade s postupom stanoveným v nariadení (EÚ) č. 1380/2013, a všetky relevantné informácie o týchto opatreniach.

4. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť jednotný formát národných plánov obnovy prírody. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 2. Komisii pri zostavovaní jednotného formátu pomáha Európska environmentálna agentúra (EEA).

Článok 13

Predloženie návrhu národného plánu obnovy prírody

Členské štáty predložia Komisii návrh národného plánu obnovy prírody uvedeného v článkoch 11 a 12 do... [Úrad pre publikácie – vložiť dátum = prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí 24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Článok 14

Posúdenie národných plánov obnovy prírody

1. Komisia posúdi návrhy národných plánov obnovy prírody do šiestich mesiacov od dátumu ich doručenia. Pri vykonávaní tohto posúdenia Komisia koná v úzkej spolupráci s dotknutým členským štátom.
2. Komisia pri posudzovaní návrhu národného plánu obnovy prírody vyhodnotí jeho súlad s článkom 12, ako aj jeho primeranosť vzhľadom na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 10, ako aj všeobecných cieľov Únie uvedených v článku 1 a špecifických cieľov uvedených v článku 7 ods. 1 obnoviť v Únii do roku 2030 aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek a cieľa pokryť do roku 2030 aspoň 10 % poľnohospodárskej plochy Únie krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity.
3. Na účely posúdenia návrhov národných plánov obnovy prírody Komisii pomáhajú odborníci alebo EEA.
4. Komisia môže členským štátom adresovať pripomienky do šiestich mesiacov od dátumu doručenia návrhu národného plánu obnovy prírody.
5. Členské štáty vo svojom konečnom národnom pláne obnovy prírody všetky pripomienky Komisie náležite zohľadnia.
6. Členské štáty národný plán obnovy prírody dokončia, uverejnia a predložia Komisii do šiestich mesiacov od dátumu doručenia pripomienok Komisie.

Článok 15

Preskúmanie národných plánov obnovy prírody

1. Členské štáty preskúmajú svoj národný plán obnovy prírody aspoň raz za 10 rokov v súlade s článkami 11 a 12, pričom zohľadnia pokrok dosiahnutý pri vykonávaní plánov, najlepšie dostupné vedecké dôkazy, ako aj dostupné poznatky o vzniknutých alebo očakávaných zmenách environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy.
2. Keď sa na základe monitorovania v súlade s článkom 17 ukáže, že opatrenia stanovené v národnom pláne obnovy prírody nebudú na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 10 dostatočné, členské štáty národný plán obnovy prírody zrevidujú a zaradia doň dodatočné opatrenia.

3. Ak sa Komisia na základe informácií uvedených v článku 18 ods. 1 a 2 a posúdenia uvedeného v článku 18 ods. 4 a 5 domnieva, že pokrok, ktorý členský štát dosiahol, nepostačuje na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 10, môže sa na dotknutý členský štát obrátiť s požiadavkou, aby predložil aktualizovaný návrh národného plánu obnovy prírody s doplňujúcimi opatreniami. Aktualizovaný národný plán obnovy prírody s doplňujúcimi opatreniami sa uverejní a predloží do šiestich mesiacov od dátumu doručenia požiadavky Komisie.

Článok 16

Prístup k spravodlivosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby občania, ktorí majú v súlade s vnútroštátnym právom dostatočný záujem alebo ktorí namietajú porušenie práva, mali prístup k prostriedkom preskúmania pred súdom alebo nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným zo zákona, aby mohli napadnúť vecnú alebo procesnú zákonnosť národných plánov obnovy prírody a akúkoľvek nečinnosť príslušných orgánov bez ohľadu na úlohu, ktorú občania v procese prípravy a vypracovania národného plánu obnovy prírody zohrávali.
2. Členské štáty určia, čo predstavuje dostatočný záujem a porušenie práva, v súlade s cieľom poskytnúť verejnosti široký prístup k spravodlivosti. Na účely odseku 1 sa predpokladá, že každá mimovládna organizácia, ktorá podporuje ochranu životného prostredia a spĺňa všetky požiadavky vnútroštátnych právnych predpisov, má práva, ktoré môžu byť porušené, a jej záujem sa považuje za dostatočný.
3. Prostriedky preskúmania uvedené v odseku 1 musia byť spravodlivé, nestranné, včasné a bezplatné alebo nesmú byť neprimerane drahé a musia poskytovať primerané a účinné prostriedky nápravy, v prípade potreby vrátane súdnych príkazov ukladajúcich povinnosť zdržať sa určitého konania.
4. Členské štáty zabezpečia, aby sa verejnosti sprístupnili praktické informácie o prístupe k prostriedkom správneho a súdneho preskúmania uvedeným v tomto článku.

KAPITOLA IV

MONITOROVANIE A PODÁVANIE SPRÁV

Článok 17

Monitorovanie

1. Členské štáty monitorujú:
 - a) stav a vývoj stavu typov biotopov a kvalitu a vývoj kvality biotopov druhov uvedených v článkoch 4 a 5 v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu, na základe monitorovania uvedeného v článku 12 ods. 2 písm. h);
 - b) oblasť mestskej zelene a korunového zápoja stromov vo veľkých aj malých mestách a na predmestiach, ako sa uvádza v článku 6;
 - c) ukazovatele biodiverzity v poľnohospodárskych ekosystémoch uvedené v prílohe IV;

- d) populácie bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde uvedených v prílohe V;
 - e) ukazovatele biodiverzity v lesných ekosystémoch uvedené v prílohe VI;
 - f) početnosť a rozmanitosť druhov opel'ovačov podľa metódy stanovenej v súlade s článkom 8 ods. 2;
 - g) oblasť a stav oblastí, na ktoré sa vzťahujú typy biotopov uvedené v prílohách I a II, na celom svojom území;
 - h) oblasť a kvalitu biotopov druhov uvedených v článku 4 ods. 3 a článku 5 ods. 3 na celom svojom území.
2. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. a) sa začne hneď po zavedení opatrení na obnovu.
 3. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. b), c), d), e) sa začne [Úrad pre publikácie: vložiť dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
 4. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. f) tohto článku sa začne jeden rok po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho aktu uvedeného v článku 8 ods. 2.
 5. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. a), b) a c) tohto článku, pokiaľ ide o zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach a podiel poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity, a písm. e), pokiaľ ide o stojace a ležiace mŕtve drevo, podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou, celistvosť lesov a zásoby organického uhlíka, sa vykonáva aspoň každé tri roky a ak je to možné, každý rok. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. c), pokiaľ ide o index motýľov žijúcich v trávnych porastoch, v súlade s odsekom 1 písm. d) a e), pokiaľ ide o index bežných druhov lesného vtáctva, a v súlade s odsekom 1 písm. f), pokiaľ ide o druhy opel'ovačov, sa vykonáva každý rok. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. g) a h) sa vykonáva aspoň každých šesť rokov a koordinuje sa s cyklom podávania správ podľa článku 17 smernice 92/43/EHS.
 6. Členské štáty zabezpečia, aby sa ukazovatele týkajúce sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedené v článku 9 ods. 2 písm. b) a ukazovatele týkajúce sa lesných ekosystémov uvedené v článku 10 ods. 2 písm. a), b) a f) tohto nariadenia monitorovali spôsobom, ktorý je v súlade s monitorovaním požadovaným podľa nariadení (EÚ) 2018/841 a (EÚ) 2018/1999.
 7. Členské štáty zverejnia údaje získané monitorovaním vykonávaným podľa tohto článku v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES¹¹² a v súlade s frekvenciou monitorovania stanovenou v odseku 5.
 8. Monitorovacie systémy členských štátov fungujú na základe elektronických databáz a geografických informačných systémov a maximalizujú prístup k údajom a službám z technológií diaľkového prieskumu Zeme, pozorovania Zeme (služby programu Copernicus), snímačov a zariadení *in situ* alebo údajov získaných v rámci občianskej vedy a využívajú tieto údaje a služby, pričom využívajú príležitosti, ktoré ponúka umelá inteligencia, ako aj pokročilá analýza a spracovanie údajov.

¹¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

9. Komisia môže prijať vykonávacie akty s cieľom:
- a) určiť metódy monitorovania ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV;
 - b) určiť metódy monitorovania ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI;
 - c) vytvoriť rámec na stanovenie uspokojivých úrovní uvedených v článku 11 ods. 3.

Takéto vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 2.

Článok 18

Podávanie správ

1. Členské štáty podávajú Komisii elektronicky správy o oblasti, na ktorú sa vzťahujú opatrenia na obnovu uvedené v článkoch 4 až 10, a o prekážkach uvedených v článku 7, ktoré boli odstránené, a to každoročne počnúc *[Úrad pre publikácie: vložiť dátum = dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*.
2. Členské štáty s pomocou EEA oznamujú Komisii elektronicky aspoň raz za tri roky tieto údaje a informácie:
 - a) pokrok pri vykonávaní národného plánu obnovy prírody, pri zavádzaní opatrení na obnovu a pokrok pri plnení cieľov a povinností stanovených v súlade s článkami 4 až 10;
 - b) výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 17. Správy o výsledkoch monitorovania vykonaného v súlade s článkom 17 ods. 1 písm. g) a h) by sa mali predkladať aj vo forme zemepisných referenčných máp;
 - c) polohu a rozsah oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu uvedené v článkoch 4 a 5 a v článku 9 ods. 4, vrátane zemepisnej referenčnej mapy týchto oblastí;
 - d) aktualizovaný zoznam prekážok uvedený v článku 7 ods. 1;
 - e) informácie o pokroku dosiahnutom pri plnení finančných potrieb v súlade s článkom 12 ods. 2 písm. l) vrátane preskúmania skutočných investícií v porovnaní s počiatočnými investičnými predpokladmi.

Prvé správy sa predložia v júni 2031 za obdobie do roku 2030.

3. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť formát, štruktúru a podrobné pravidlá na predkladanie informácií uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 21 ods. 2. Komisii pri vypracúvaní formátu, štruktúry a podrobných pravidiel na elektronické podávanie správ pomáha EEA.
4. EEA poskytne Komisii ročný technický prehľad týkajúci sa pokroku pri plnení cieľov a povinností stanovených v tomto nariadení na základe údajov poskytnutých členskými štátmi v súlade s odsekom 1 tohto článku a článkom 17 ods. 7.
5. EEA poskytne Komisii celouňijnú technickú správu o pokroku pri plnení cieľov a povinností stanovených v tomto nariadení na základe údajov poskytnutých členskými štátmi v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku. Môže použiť aj informácie nahlásené podľa článku 17 smernice 92/43/EHS, článku 15 smernice 2000/60/ES, článku 12

smernice 2009/147/ES a článku 18 smernice 2008/56/ES. Správa sa predloží do júna 2032 a následné správy sa potom predkladajú každé tri roky.

6. Od roku 2029 Komisia predkladá Európskemu parlamentu a Rade každé tri roky správu o vykonávaní tohto nariadenia.
7. Členské štáty zabezpečia, aby informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 boli primerané a aktuálne a aby boli prístupné verejnosti v súlade so smernicami Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES, 2007/2/ES a (EÚ) 2019/1024.

KAPITOLA V

DELEGOVANÉ PRÁVOMOCI A POSTUP VÝBORU

Článok 19

Zmeny príloh

1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu I na účely úpravy skupín typov biotopov.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu II na účely úpravy zoznamu typov biotopov a skupín typov biotopov.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu III na účely úpravy zoznamu morských druhov uvedených v článku 5 v súlade s najnovšími vedeckými dôkazmi.
4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu IV na účely úpravy opisu, jednotky a metodiky ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov v súlade s najnovšími vedeckými dôkazmi.
5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu V na účely aktualizácie zoznamu druhov, ktorý sa v členských štátoch používa pre index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde.
6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu VI na účely úpravy opisu, jednotky a metodiky ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov v súlade s najnovšími vedeckými dôkazmi.
7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohu VII na účely úpravy zoznamu s príkladmi opatrení na obnovu.

Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 19 sa Komisii udeľuje na obdobie 5 rokov od [Úrad pre publikácie: vložiť dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci

najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevzniesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 19 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva¹¹³.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 19 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 21

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

KAPITOLA VI

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 22

Preskúmanie

1. Komisia vyhodnotí uplatňovanie tohto nariadenia do 31. decembra 2035.
2. Správu o hlavných zisteniach hodnotenia Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

¹¹³ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

Komisia v prípade potreby k správe pripojí legislatívny návrh na zmenu príslušných ustanovení tohto nariadenia s prihliadnutím na potrebu stanoviť dodatočné ciele obnovy založené na spoločných metódach posudzovania stavu ekosystémov, na ktoré sa nevzťahujú články 4 a 5, a na najnovších vedeckých dôkazoch.

Článok 23

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predsedníčka*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o obnove prírody.

1.2. Príslušné oblasti politiky

Oblasť politiky: 09 Životné prostredie a ochrana klímy

Činnosti:

09 02 – Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE)

09 10 – Európska environmentálna agentúra (EEA)

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☒ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu¹¹⁴

☐ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Cieľom navrhovaného nariadenia je prispieť k nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitej a odolnej prírody vo všetkých suchozemských a morských oblastiach Únie, a to prostredníctvom obnovy ekosystémov, biotopov a druhov, a prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a k splneniu medzinárodných záväzkov EÚ.

Zo všeobecného cieľa vyplýva tento špecifický cieľ navrhovaného nariadenia:

– obnoviť dobrý stav degradovaných ekosystémov v celej EÚ do roku 2050 a nasmerovať ich na cestu k obnove do roku 2030. Po obnove by sa ekosystémy mali udržiavať v dobrom stave.

Zo špecifického cieľa vyplývajú tieto operačné ciele:

– stanoviť právne záväzné ciele na obnovu dobrého stavu ekosystémov a ich udržiavanie v tomto stave,

– stanoviť účinný rámec s cieľom zabezpečiť vykonávanie, najmä prostredníctvom povinnosti členských štátov posudzovať ekosystémy a vypracovať národný plán obnovy prírody, ako aj povinnosti predkladať správy a vykonávať preskúmania.

1.4.2. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

¹¹⁴

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Spoločnosť ako celok bude mať prínos z obnovy prírody vyplývajúci z lepšieho zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ako aj z riadenia rizika katastrof. Obnova prírody navyše poskytuje pracovné a príjmové príležitosti a má pozitívny vplyv na zdravie občanov, lepšie prírodné a kultúrne dedičstvo a identitu, ako aj vyššiu kvalitu a bezpečnosť potravín a vody. Prínos pocíti aj široký okruh hospodárskych odvetví, najmä tie odvetvia, ktoré sú veľmi závislé od ekosystémových služieb, ako je odvetvie agropotravinárstva, rybolovu, lesného hospodárstva, vodárenských spoločností, cestovného ruchu, ako aj finančný sektor.

Obnova ekosystémov sa ukázala ako nákladovo efektívna (prínosy výrazne prevyšujú náklady), vyžaduje si však investície, ktoré správcom pôdy a prírodných zdrojov spôsobujú finančné a alternatívne náklady, ktoré sa im môžu kompenzovať prostredníctvom stimulov poskytovaných vládami a subjektmi kupujúcimi ekosystémové služby. Postup a rozsah opatrení obnovy, udržiavania a kompenzačných opatrení zvolené členskými štátmi na účely vykonávania nariadenia budú rozhodujúcejšie pre to, na ktoré zainteresované strany budú mať tieto opatrenia vplyv, akým spôsobom ich ovplyvnia a kedy. Možné krátkodobé náklady spojené so stratou príjmu, ktoré môžu určitým skupinám obyvateľstva, ako sú poľnohospodári, vlastníci lesov alebo rybári, vzniknúť počas prechodu na udržateľnejšie postupy, by sa mohli čiastočne alebo úplne hrať z prostriedkov EÚ, ako aj z iných zdrojov financovania.

Navrhované nariadenie má vplyv aj na verejné orgány na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, keďže tieto orgány zohrávajú úlohu pri mapovaní a posudzovaní ekosystémov a ich služieb a pri plánovaní, financovaní, vykonávaní a monitorovaní programov obnovy. Vyvíja sa úsilie o minimalizáciu administratívneho zaťaženia použitím mechanizmov na monitorovanie a predkladanie správ podľa existujúcich právnych predpisov, pokiaľ ide o ciele stanovené v kroku 1 (najmä podľa smernice o vtáctve, smernice o biotopoch, rámcovej smernice o vode a rámcovej smernice o morskej stratégii, ako aj podľa nariadenia o využívaní pôdy, zmene vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve), ako aj údajov, ktoré už zhromaždili priamo Európska environmentálna agentúra a Spoločné výskumné centrum, napr. prostredníctvom systému Copernicus. V kroku 2 sa pre ekosystémy, v prípade ktorých ešte neboli úplne vypracované mechanizmy zberu údajov a monitorovania, stanovujú dodatočné ciele a východiskové hodnoty. Existujúce mechanizmy sa teda doplnia vývojom metód na posudzovanie stavu všetkých ekosystémov.

1.4.3. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Vykonávaním návrhu by sa malo zabezpečiť nasmerovanie ekosystémov v celej EÚ na cestu obnovy do roku 2030 a obnova ich dobrého stavu do roku 2050.

Existujú dva hlavné ukazovatele navrhované na monitorovanie vykonávania:

- opatrenia/činnosti zamerané na obnovu a znovuvytvorenie zavedené členskými štátmi s cieľom zabezpečiť obnovu ekosystémov,
- stav ekosystémov a stav ich ochrany na vnútroštátnej a/alebo (biogeografickej) regionálnej úrovni a skutočnosť, či sa vyznačujú pozitívnymi trendmi vzhľadom na príslušný základný stav daného ekosystému.

Vymedzenie dobrého stavu ekosystému a vhodné opatrenia zamerané na obnovu a znovuvytvorenie sa medzi jednotlivými ekosystémami líšia. V prípade biotopov uvedených prílohe I k smernici o biotopoch je k dispozícii vymedzenie pojmov, východiskové hodnoty, ciele a monitorovanie. V prípade ostatných ekosystémov, pre ktoré ešte neboli úplne vypracované mechanizmy zberu údajov a monitorovania, sa v návrhu stanovuje proces na vypracovanie metodiky pre celú EÚ na posudzovanie stavu týchto ekosystémov, ktorá umožňuje neskôr stanoviť dodatočné osobitné ciele a východiskové hodnoty. V prípade niekoľkých z týchto ekosystémov, ako sú mestské a poľnohospodárske ekosystémy a zalesnené územia, však už existujú informácie týkajúce sa viacerých ukazovateľov spojených so stavom ekosystému získané prostredníctvom programov celoeurópskeho monitorovania (napr. v rámci Ministerskej konferencie o ochrane lesov v Európe) alebo ich zhromažďuje priamo Európska environmentálna agentúra alebo Komisia napr. prostredníctvom systému Copernicus. Ukazovatele by mali byť relevantné, akceptované, dôveryhodné, jednoduché a spoľahlivé.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. *Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

V Európskej zelenej dohode sa zdôrazňuje význam lepšej ochrany a obnovy prírody. V rámci stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje všeobecný cieľ zvrátiť stratu biodiverzity tak, aby sa európska biodiverzita nasmerovala na cestu obnovy do roku 2030 a aby do roku 2050 boli všetky ekosystémy EÚ obnovené, odolné a primerane chránené. Európsky parlament i Európska rada požadujú zintenzívnenie úsilia o obnovu ekosystémov.

Navrhované nariadenie bude priamo uplatniteľné odo dňa nadobudnutia účinnosti.

Čo najskôr sa však bude musieť zaviesť niekoľko administratívnych úloh a niektoré z nich sa budú musieť začať vykonávať už v roku 2022 (t. j. počas prípravy nadobudnutia účinnosti, pred schválením Európskym parlamentom a Radou) a iné po nadobudnutí účinnosti. Hoci niektoré úlohy budú jednorazové (vytvorenie infraštruktúry IT), iné úlohy sa budú opakovať počas celého obdobia uplatňovania nariadenia. Konkrétne:

Pred nadobudnutím účinnosti nariadenia:

a) 2022 – 2023: Komisia (GR pre životné prostredie a JRC) v spolupráci s agentúrou EEA a členskými štátmi vypracuje metodiku posudzovania stavu ekosystémov, v prípade ktorých ešte neexistuje monitorovanie a východiskové hodnoty, aby sa zmenou nariadenia mohli stanoviť dodatočné ciele obnovy. JRC poskytne podporu GR pre životné prostredie prostredníctvom správneho dojednaní s cieľom vypracovať príslušnú metodiku/metodiky a východiskové hodnoty.

b) 2022 – 2024: Komisia vypracuje usmernenia k opatreniam zameraným na obnovu a postupom riadenia obnovy s cieľom motivovať členské štáty a umožniť im skorý začiatok činností obnovy, a to aj v prípade tých ekosystémov, pre ktoré ešte neboli stanovené žiadne ciele.

Po nadobudnutí účinnosti nariadenia:

c) 2024: Komisia prostredníctvom postupu výboru prijme jednotný formát národných plánov obnovy prírody (vrátane napr. formátov elektronického nahlasovania údajov pre zoznam prekážok toku riek) a formát nahlasovania údajov.

d) 2024 a 2025: Komisia prijme usmernenia k výkladu typov biotopov uvedených v prílohe II a k novej metodike/metodikám na účely posudzovania stavu ekosystémov (napr. ekosystémov najvzdialenejších regiónov, ktoré nie sú uvedené v smernici o biotopoch), ako aj vykonávacie akty týkajúce sa metódy monitorovania opel'ovačov (metódou sa stanoví štandardizovaný prístup k zberu ročných údajov o početnosti a rozmanitosti druhov opel'ovačov a k posudzovaniu ich populačných trendov) a metód monitorovania ukazovateľov v poľnohospodárskych a lesných ekosystémoch.

Členské štáty začnú posudzovať ekosystémy čo najskôr po nadobudnutí účinnosti nariadenia, a to z hľadiska oblastí ekosystémov, ktoré sú v dobrom stave, v degradovanom stave, o ktoré členské štáty za posledných 70 rokov prišli, a oblastí, ktoré budú najvhodnejšie na obnovu ekosystému.

e) 2026 – 2027: Členské štáty predložia Komisii svoje národné plány obnovy prírody, a to do dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Národné plány obnovy budú obsahovať napr. výsledky posudzovania ekosystémov, kvantifikované potreby týkajúce sa obnovy priestorovo vymedzenej oblasti a opatrenia založené na mapovaní a zozname, cezhraničné aspekty, harmonogram vykonávania opatrení zameraných na obnovu, náklady na vykonávanie a monitorovanie naplánované po obnove a systém preskúmania.

f) 2026 – 2027 (1. kolo, možné neskoršie aktualizácie zo strany členských štátov): GR pre životné prostredie s podporou externých (zmluvných) expertov a agentúry EEA posúdi národné plány obnovy prírody predložené členskými štátmi.

g) 2026 – 2027: Verejné obstarávanie (zákazka na poskytnutie služby) na vypracovanie posúdenia vplyvu (alebo viacerých posúdení vplyvu) a/alebo správne dojednanie s JRC týkajúce sa stanovenia nových cieľov a príslušných východiskových hodnôt.

Členské štáty budú musieť aspoň každé tri roky predkladať správu (najskôr päť rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia) o zavedených opatreniach zameraných na obnovu a o výsledkoch ich monitorovania.

h) Od roku 2030 opakovane každé tri roky: Agentúra EEA vypracuje správu o pokroku celej Únie, ktorá bude vychádzať z pokroku dosiahnutého na úrovni členských štátov pri plnení cieľov, z opatrení zameraných na obnovu a trendov zmien stavu nahlásených členskými štátmi v rámci ohlasovacej povinnosti, ako aj z výsledkov trendov v oblasti stavu ochrany biotopov a druhov na základe údajov z monitorovania vykázaných členskými štátmi podľa článku 17 smernice o biotopoch a článku 12 smernice o vtáctve a z informácií nahlásených podľa článku 15 smernice 2000/60/ES, článku 12 smernice 2009/147/ES a článku 18 smernice 2008/56/ES. Na základe správy agentúry EEA o pokroku celej Únie Komisia každé tri roky predloží Rade a Európskemu parlamentu správu o vykonávaní tohto nariadenia.

i) 2027 alebo neskôr: Na základe záverov posúdení vplyvu Komisia navrhne revíziu/zmenu nariadenia s cieľom zaradiť do neho nové ciele.

Členské štáty po prijatí nových cieľov obnovy musia zodpovedajúcim spôsobom revidovať a upraviť svoje národné plány obnovy prírody.

j) 2033 – 2034: GR pre životné prostredie s podporou agentúry EEA posúdi revidované národné plány obnovy prírody.

k) 2030 – 2050 (priebežne): GR pre životné prostredie bude s podporou JRC a agentúry EEA monitorovať vykonávanie nariadenia v členských štátoch EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa ním dosiahli zamýšľané ciele a aby všetky členské štáty EÚ vykonávali právne predpisy EÚ.

l) Do 31. decembra 2035 Komisia preskúma vykonávanie nariadenia a správu o preskúmaní predloží Európskemu parlamentu a Rade.

Európska environmentálna agentúra (EEA) bude poskytovať podporu prostredníctvom týchto úloh:

Pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (2022 – 2023):

Na základe pokroku v rokovaní medzi spoluzákonnodarcami agentúra EEA začne týmito opatreniami:

- vypracuje formáty a informačný systém pre národné plány obnovy prírody (vrátane plánov na odstránenie prekážok toku riek),

- vypracuje formát a informačný systém na pravidelné predkladanie správ o vykonaných opatreniach a obnovených a znovuvytvorených oblastiach a o stave ekosystémov a populáciách druhov,

- vypracuje výkladovú príručku pre typy biotopov uvedené v prílohe II,

- poskytne podporu pri stanovovaní metodiky monitorovania, ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu tých ekosystémov, biotopov či druhov, pre ktoré táto metodika a ukazovatele ešte neexistujú, ako základ na stanovovanie cieľov v kroku 2 (napr. určité ekosystémy v najvzdialenejších regiónoch): túto úlohu bude vykonávať v spolupráci s JRC a GR pre životné prostredie.

Po nadobudnutí účinnosti (očakávanom od roku 2024):

- 2024 – 2026: Podpora na vymedzenie cieľov spojených s oblasťami, ktoré sa majú obnovovať: na pomoc členským štátom pri odhadovaní oblastí, ktoré sa majú obnovovať, aby sa dosiahol priaznivý stav ochrany (príprava by sa mohla začať ešte pred nadobudnutím účinnosti).

- 2024 – 2050: Vyhľadávanie/spracovanie/kontrola kvality údajov a riadenie elektronických systémov podávania správ/požiadavky. Patrí sem zverejňovanie údajov a zabezpečovanie prístupu k nim (napr. interaktívne mapy, prehľady, správy).

- Od roku 2024: Monitorovanie určitých cieľov, napr. prostredníctvom systému Copernicus, ako sú ciele týkajúce sa miest, pokiaľ ide o priestranstvá mestskej zelene a korunový zápoj stromov.

- 2024 – 2050 (priebežne): Zverejnenie, vizualizácia údajov a prístup k nim (správy, prehľady, mapy), pričom sa vždy, keď je to možné, využívajú existujúce informačné systémy (Európsky informačný systém pre biodiverzitu, vedomostné centrum pre biodiverzitu, európsky systém informácií o vode, európsky informačný systém o lesoch atď.).

- 2026 – 2027 (1. kolo): podpora pri posudzovaní národných plánov obnovy prírody predložených členskými štátmi (spoločne s Komisiou a externým dodávateľom).

– Od roku 2030 opakovane každé tri roky: Posúdenie správ členských štátov o pokroku, ktorý sa dosiahol na úrovni členských štátov a Únie pri plnení cieľov, na základe opatrení zameraných na obnovu a trendov zmien stavu nahlásených členskými štátmi v rámci ohlasovacej povinnosti (s použitím formátu nahlásovania údajov vypracovaného podľa druhého bodu tejto tabuľky), ako aj na základe výsledkov trendov v oblasti stavu ochrany biotopov a druhov podľa údajov z monitorovania vykázaných členskými štátmi podľa článku 17 smernice o biotopoch a článku 12 smernice o vtáctve a na základe informácií nahlásených podľa článku 15 smernice 2000/60/ES, článku 12 smernice 2009/147/ES a článku 18 smernice 2008/56/ES.

– 2024 – 2050: Poradenské stredisko pre členské štáty: systematická podpora pre členské štáty, pokiaľ ide o technickejšie otázky týkajúce sa monitorovania, predkladania správ, stanovovania cieľov, prípravy národných plánov obnovy prírody.

V rámci niekoľkých z uvedených krokov vykonávania sa použitím zistení z výskumu (napr. z IPBES a z rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie) a použitím vedeckých nástrojov (napr. modelovanie, scenáre, správy panelov odborníkov) poskytne podpora pre činnosti EEA, JRC a GR pre životné prostredie a tieto činnosti sa nimi doplnia.

1.5.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na európskej úrovni (*ex ante*):

– Strata biodiverzity a degradácia ekosystémov vrátane tlakov na ekosystémy predstavujú rozsiahly a cezhraničný problém, ktorý nemožno efektívne riešiť len na úrovni členských štátov.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (*ex post*):

– Na dosiahnutie významnej úrovne obnovy a prínosu zo synergií a zvýšenia efektívnosti je potrebný koordinovaný postup na úrovni EÚ so správnym rozsahom. Napríklad obnova jedného ekosystému (čím sa zároveň podporí jeho biodiverzita) má pozitívne účinky na ďalšie susediace alebo prepojené ekosystémy a ich biodiverzitu. Mnohým druhom sa viac darí v prepojenej sústave ekosystémov.

– Vďaka postupu na úrovni EÚ sa vytvoria rovnaké podmienky, vyrieši sa problém „parazitovania“, keď niektoré členské štáty, ktoré nepodnikli kroky na obnovu ekosystémov na vlastných územiach, získajú nespravodlivú krátkodobú výhodu vo vzťahu k tým členským štátom, ktoré prijali opatrenia zamerané na obnovu. Toto parazitovanie sa zvyčajne vyskytuje v cezhraničných regiónoch.

– Prijatím ambiciózneho koordinovaného postupu v oblasti biodiverzity a obnovy ekosystémov na úrovni EÚ získa EÚ potrebnú dôveryhodnosť, aby mohla „udávať smer svojím príkladom“ na medzinárodnej úrovni.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Úsilie o obnovu ekosystému bolo doteraz nedostatočné. Zistili sa tri nedostatky politik:

1. Dobrovoľné ciele boli neúčinné. Dobrovoľný cieľ stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov nebol splnený. V hodnotiacej štúdii pre túto stratégiu sa zistilo, že jedným z dôvodov neúspechu obnovy ekosystémov bola dobrovoľná, a nie právne záväzná povaha cieľov. Následná absencia záväzkov a politických priorít pre činnosti v oblasti obnovy predstavovala hlavnú prekážku, čo viedlo k nedostatočnému financovaniu a nedostatočnému pridelovaniu zdrojov na obnovu. Na druhej strane ďalší cieľ stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2020 týkajúci sa invázných nepôvodných druhov, ktorý sa prijatím nového nariadenia stal právne záväzným, sa do značnej miery realizuje, čo viedlo k prínosom, ktoré by sa neboli dosiahli, keby boli dobrovoľné.

2. Nedostatky existujúcich právnych predpisov. Pri hodnotení stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2020 a niektorých hlavných právnych predpisov sa zistili problémy pri vykonávaní odrážajúce zložitosť predmetnej problematiky. Okrem toho ostáva niekoľko nedostatkov, keďže prvky právnych predpisov nie sú dostatočne konkrétne (rámcová smernica o morskej stratégii), časovo ohraničené (smernica o biotopoch) alebo merateľné (rámcová smernica o morskej stratégii) na dosiahnutie cieľov obnovy.

3. Nedostatočne komplexný prístup. Ekosystémami sa zaoberajú osobitne jednotlivé právne predpisy, výsledkom čoho sú určité problémy pri koordinovanom vykonávaní. Smernica o vtáctve a smernica o biotopoch, rámcová smernica o vode a rámcová smernica o morskej stratégii sú vo všeobecnosti koherentné, pri kontrole vhodnosti smernice o vtáctve a smernice o biotopoch sa však zistili určité problémy pri vykonávaní v situáciách, keď sa tieto smernice vykonávajú súbežne, napríklad vodné útvary, ktorých stav závisí od okolitých pobrežných biotopov a ktoré by sa mali riešiť celistvým spôsobom s cieľom dosiahnuť špecifické ciele obnovy, ako napríklad v prípade záplavových oblastí.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Iniciatíva je zastrešená Európskou zelenou dohodou, stratégiou EÚ v oblasti udržateľného rastu. To zahŕňa cieľ zabezpečiť, aby sa biodiverzita EÚ nasmerovala na cestu k obnove do roku 2030 a aby do roku 2050 boli všetky ekosystémy EÚ obnovené. Stanovujú sa v nej záväzné ciele obnovy dobrého stavu degradovaných ekosystémov, biotopov a druhov. Vychádza takisto z ambícií uvedených v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a prispieva k ich dosiahnutiu.

Iniciatíva patrí do okruhu 3 (Prírodné zdroje a životné prostredie) hlavy 9 (Životné prostredie a ochrana klímy) viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) na roky 2021 – 2027. Právny predpis pomôže pri mobilizácii financovania s cieľom splniť ambíciu poskytnúť 7,5 % ročných výdavkov na základe viacročného finančného rámca na ciele v oblasti biodiverzity v roku 2024 a 10 % ročných výdavkov v rámci viacročného finančného rámca na ciele v oblasti biodiverzity v rokoch 2026 a 2027, pričom sa zohľadní existujúce prekryvanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity.

Návrh dopĺňa ďalšie opatrenia uvedené v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, a to najmä: 1. práca v partnerstve s priemyselnými subjektmi a podnikmi na posilnení udržateľnej správy a riadenia spoločností; 2. vypracovanie taxonómie EÚ v oblasti udržateľného financovania a obnovenie stratégie udržateľného financovania s cieľom zabezpečiť investície priaznivé pre biodiverzitu; 3. posilnenie medzinárodnej spolupráce na podporu prijatia podobných opatrení (toto opatrenie patrí do kapitoly 14 – Vonkajšia činnosť – viacročného finančného rámca).

V stratégii v oblasti biodiverzity sa stanovuje cieľ uvoľniť aspoň 20 miliárd EUR ročne na výdavky v oblasti prírody vrátane investičných priorít týkajúcich sa sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry a v rámci Programu InvestEU vytvoriť špeciálnu iniciatívu pre prírodný kapitál a obehové hospodárstvo na mobilizáciu aspoň 10 miliárd EUR počas nasledujúcich desiatich rokov. Obnovená stratégia udržateľného financovania z júla 2021 navyše podporuje hospodárske činnosti prispievajúce k zníženiu emisií skleníkových plynov a vytvára sa ňou rámec na zabezpečenie toho, aby finančný systém prispieval k zmierneniu existujúcich a budúcich rizík pre biodiverzitu a lepšie odrážal skutočnosť, ako strata biodiverzity ovplyvňuje ziskovosť a dlhodobé vyhliadky podnikov.

V období 2021 až 2027 sa podporné výdavky (na podporu vykonávania členskými štátmi) uhradia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, Programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE), rámcového programu pre výskum a inovácie (Horizont Európa), Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu, dohôd o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva a regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva, Vesmírneho programu Únie, Nástroja na prepájanie Európy, Európskeho sociálneho fondu plus, Programu InvestEU, mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany, vnútroštátneho financovania členskými štátmi EÚ a súkromného financovania.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

Vykonávanie návrhu nového nariadenia bude pre Komisiu znamenať nové úlohy a činnosti, ktoré si vyžadujú ľudské zdroje, podporu agentúry EEA, zdroje na verejné obstarávanie určené pre externých dodávateľov a jedno alebo viac správnych dojednaní s JRC.

V rámci GR pre životné prostredie bude na vykonávanie nariadenia potrebných päť dodatočných ekvivalentov plného pracovného času (4 AD + 1 AST).

Implementačné úlohy uvedené v bode 1.5.1 značne zvýšia pracovné zaťaženie GR pre životné prostredie, napríklad v oblasti:

- posudzovania národných plánov obnovy prírody a dodatočných správ členských štátov (pravidelné predkladanie správ o monitorovaní a o vykonávaní opatrení zameraných na obnovu),
- prípravy rôznych komitologických aktov a ich budúcich zmien,
- riadenia osobitného nového výboru vytvoreného na základe tohto právneho predpisu (aspoň dve zasadnutia za rok), ako aj stretnutí skupín odborníkov,
- vypracovania rôznych usmerňovacích dokumentov a informačných materiálov nevyhnutných na podporu členských štátov pri vykonávaní nového nariadenia.

Dodatočné úlohy členských štátov týkajúce sa plánovania a predkladania správ a z nich vyplývajúce toky údajov si vyžadujú prípravu, posúdenie a následnú kontrolu zo strany GR pre životné prostredie. Vykonávacie akty stanovené v nariadení, ako aj budúce zmeny tohto aktu s cieľom stanoviť nové ciele obnovy so sebou prinesú značné pracovné zaťaženie z hľadiska prípravy a legislatívnych postupov. V prípade častí (technických) prác, ktoré sa zadajú externým dodávateľom alebo agentúre EEA či JRC, bude GR pre životné prostredie potrebovať zdroje na koordináciu, riadenie a sledovanie týchto prác.

Mimoriadny politický vplyv a široký rozsah pôsobnosti nového nariadenia, ktorý sa dotýka oblasti právomoci niekoľkých ďalších útvarov Komisie, si vyžadujú veľa úsilia v oblasti prípravy a analýzy na uskutočnenie vyššieho počtu interakcií na politickej aj pracovnej úrovni s ostatnými útvarmi Komisie, agentúrou EEA, Radou a Európskym parlamentom, so zainteresovanými stranami a s vládami členských štátov.

Všetky uvedené úlohy si vyžadujú trvalý a dôkladný politický úsudok, politické znalosti, analytické schopnosti, nezávislosť a odolnosť počas dlhodobého vykonávania právneho predpisu. Na tieto účely sú potrební stáli úradníci zo skupiny AD, a nie zmluvní zamestnanci s krátkodobými zmluvami.

Využívanie externých zdrojov bude čo najrozsiahlejšie, to si však vyžaduje aj dohľad. Okrem toho si aj niektoré základné úlohy vyžadujú vysokú mieru politickej citlivosti, a preto je potrebné, aby ich vykonávala Komisia.

JRC:

Navrhuje sa jedno alebo viacero správnych dojednaní s JRC na stanovenie metodiky monitorovania, výberu ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu ekosystémov, pre ktoré táto metodika a ukazovatele ešte neexistujú, na stanovenie nových cieľov a príslušných východiskových hodnôt v kroku 2. Odhadovaný rozpočet na túto činnosť je 350 000 EUR ročne. Tento odhad je založený na predchádzajúcich správnych dojednaniach a/alebo zmluvách s podobnými vlastnosťami.

Zákazky na poskytovanie služby:

V prípade viacerých implementačných úloh bude potrebná externá podpora konzultantov, napríklad:

- posúdenie národných plánov obnovy prírody (ktoré majú predložiť členské štáty do začiatku roka 2026¹¹⁵),
- vypracovanie usmernení pre členské štáty v oblasti obnovy.

Rozpočet potrebný na tieto zákazky sa odhaduje na 600 000 EUR ročne. Pozornosť bude v prvých rokoch zameraná na vypracovanie usmernení, kým neskôr sa zameria na národné plány obnovy prírody (2026). Tento odhad vychádza z rozpočtu potrebného na vykonávanie porovnateľnej úlohy podľa rámcovej smernice o vode, t. j. preskúmanie plánov manažmentu povodia.

¹¹⁵

Závisí od toho, kedy nariadenie nadobudne účinnosť, čo zas závisí od dátumu prijatia.

Pokiaľ ide o verejné obstarávanie (zákazky na poskytnutie služby) v súvislosti s jedným alebo viacerými posúdeniami vplyvu nových cieľov (krok 2), odhadovaný rozpočet na tri roky je 300 000 EUR ročne.

EEA:

Agentúra EEA bude podporovať Komisiu v prípravnej fáze (2022 – 2023, hoci dodatočné zdroje sa sprístupnia až po roku 2023), ako aj počas vykonávania nariadenia. To pre agentúru EEA bude znamenať značnú pracovnú záťaž v rámci niekoľkých nových úloh (pozri úlohy uvedené v bode 1.5.1). Odhadovaný počet dodatočných ekvivalentov plného pracovného času, ktoré agentúra EEA potrebuje na tieto úlohy, je sedem dočasných zamestnancov (TA) + päť zmluvných zamestnancov (CA). Z tohto počtu bude jeden TA na úrovni AST vykonávať pomocné úlohy (administratívne a finančné riadenie a podpora). Agentúra EEA bude okrem toho potrebovať dodatočný rozpočet najmä na infraštruktúru IT vo výške 1 433 000 EUR do roku 2027, odborné znalosti v oblasti ekosystémov (150 000 EUR ročne do roku 2027) a prevádzkový rozpočet vo výške 3 406 000 EUR do roku 2027.

Tento odhad je založený na kapacitách a odborných znalostiach, ako aj na infraštruktúre IT, ktoré sú potrebné na plnenie uvedených úloh. Podrobné odôvodnenie pozri ďalej.

V agentúre EEA budú potrební zamestnanci s týmto profilom:

1. Oblasť	2. Ďalšie pracovné miesta	3. Rozpočet	4. Úlohy	5. Harmonogram
Tematické odborné znalosti vzťahujúce sa na „ciele týkajúce sa ekosystémov“: Účelom týchto pracovných pozícií bude poskytovanie dôkladných tematických odborných znalostí týkajúcich sa všetkých siedmich „typov ekosystémov“, pre ktoré sa v právnom predpise o obnove prírody stanovujú ciele (upozorňujeme, že niektorí odborníci sa môžu zaoberať viacerými „typmi ekosystémov“ a v prípade „niektorých typov ekosystémov“ budú potrební viacerí odborníci, napr. v súvislosti s opel'ovačmi). Títo odborníci tak budú poskytovať podporu v rámci celého okruhu 11 úloh uvedených v predchádzajúcej tabuľke.	5 AD6 s kombináciou týchto odborných znalostí: – obnova mokradí (vrátane opätovného zavlažovania rašelinísk, močarísk a pobrežných mokradí) – obnova lesných ekosystémov – poľnohospodárske ekosystémy a trávne porasty vrátane vresovísk a krovín, vtáctvo žijúce na poľnohospodárskej pôde – obnova sladkovodných útvarov: jazerá a lužné biotopy vrátane prekážok toku riek – obnova morských ekosystémov vrátane pobrežných ekosystémov – obnova mestských ekosystémov	Rozpočet vo výške 150 000 EUR ročne na podporu odborných znalostí pre tie ekosystémy, ktoré nebudú mať veľké zastúpenie medzi 6 prijatými zamestnancami alebo v ich prípade bude potrebná dodatočná práca, napr. morské ekosystémy zahŕňajú veľké množstvo ekosystémov, ktoré sú zlúčené do jedného ekosystému, a podobne lesné a poľnohospodárske ekosystémy pokrývajú 85 % plochy EÚ.	Hlavné technické odborné znalosti potrebné pre hlavné typy ekosystémov, ktoré budú mať vedúce postavenie pri týchto úlohách v rámci plánovaných úloh v právnom predpise o obnove prírody: 1. Vedúca úloha pri navrhovaní a vykonávaní formátu národného plánu obnovy prírody pre typy ekosystémov (ak je možné sprístupniť zdroje ešte pred vykonávaním) 2. Podporná úloha na vymedzenie cieľov spojených s oblasťami, ktoré sa majú obnovovať, na jednotlivé typy ekosystémov 3. Vedúca úloha pri navrhovaní formátu nahlasovania údajov 6. Podporná úloha pri posudzovaní národných plánov obnovy prírody v kľúčovom type ekosystému 7. Vedúca úloha pri posudzovaní správ členských štátov o pokroku 9. Podporná úloha pri stanovovaní metodiky monitorovania, ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu kľúčových typov ekosystémov 10. Vedúca úloha v súvislosti s dôležitými odpoveďami poradenského strediska pre členské štáty Okrem toho tieto pozície prispejú • k podpore pri zvyšovaní kvality údajov poskytovaných v rámci predkladania správ v súvislosti so smernicami o prírode, ktorá je v súčasnosti nedostatočná • k prepojeniu a koordinácii s JRC, pokiaľ ide o jeho úlohu vypracovať metodiky na hodnotenie pokroku	Začiatok od roku 2023: úlohy 1, 2, 3, 9, 10 2026 – 2027: úloha 6 Začiatok od roku 2030: úloha 7

	– opeľovače 1 pracovník skupiny FS IV na technickú podporu v oblasti obnovy		smerom k obnove Hlavné technické odborné znalosti potrebné na podporu pri týchto plánovaných úlohách v právnom predpise o obnove prírody: 7. Podporná úloha pri posudzovaní správ členských štátov o pokroku, najmä v prípade väčších kľúčových ekosystémov 8. Podporná úloha pri monitorovaní cieľov týkajúcich sa miest 9. Stanovenie metodiky monitorovania, ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu 10. Podpora poradenského strediska pre členské štáty, okrem toho títo tematickí technickí experti zabezpečia: • dodatočnú podporu pre technické odborné znalosti potrebné na monitorovanie rôznych typov ekosystémov • zabezpečovanie/kontrolu kvality zozbieraných technických údajov	
	1 AST na zabezpečovanie administratívnej podpory a podpory v oblasti finančného riadenia.			

Odborné znalosti v oblasti analýzy údajov (databázy, GIS, predkladanie správ, analýza atď.) na podporu predkladania správ atď.: Účelom týchto pozícií bude poskytovať podporu v oblasti analýzy údajov potrebnú na účely posúdenia kvality pokroku v súvislosti s právnym predpisom o obnove prírody a s národnými plánmi obnovy prírody. Táto oblasť činností sa týka predkladania správ (vyhľadávanie/spracovanie/kontrola kvality údajov), podpory pre informačné systémy (napr. zobrazovače, prehľady, interaktívne mapy), podpory analýzy údajov vrátane GIS. Služby na sprostredkovanie údajov a informácií agentúry EEA sú v súčasnosti preťažované a dodatočné dostatočné zdroje na podporu IT budú kľúčové, ak má EEA začať vykonávať tieto nové úlohy.	1 pracovník skupiny FS IV na poskytovanie podpory v súvislosti s údajmi v prípade predkladania správ, databáz a zobrazovačov, analýzy údajov atď.	Počiatočné náklady rámca na predkladanie správ 600 tis. EUR na účely pokračovania v súčasnom vývoji infraštruktúry IT Náklady na údržbu na rok 200 tis. EUR ročne	Hlavné úlohy pri tvorbe verejnej výmeny údajov v reálnom čase. Súčasťou budú aj plánované predtým uvedené úlohy: 4. Podpora v oblasti vyhľadávania/spracovania/kontroly kvality údajov Súčasťou je podpora pre informačný systém a náklady IT na zabezpečovanie/kontrolu kvality 5. Zverejňovanie údajov a zabezpečovanie verejného prístupu k nim (napr. interaktívne mapy, prehľady, správy) a údržba databáz 8. Technická podpora pri monitorovaní cieľov týkajúcich sa miest 10. Zriadenie a udržiavanie poradenského strediska pre členské štáty	Fáza pred vykonávaním v roku 2022
	2 pozície skupiny FS IV – štatistickí odborníci GIS		Technický expert na oblasť - priestorové mapovanie typov ekosystémov na posúdenie obnovovanej oblasti, - mapovanie zoznamov riek a mapovanie údajov z monitorovania (štatistika a interpolácia)	Udržiavanie v rámci právneho predpisu o obnove prírody
Celková koordinácia a riadenie koordinácie vykazovania, EIONET, koordinácia členských štátov	1 AD7 na riadenie a koordináciu preskúmania národných plánov obnovy prírody, budovanie kapacít členských štátov v oblasti	Stretnutia 20 tis. EUR ročne Komunikácie	Tento kľúčový expert bude mať koordinačnú funkciu, vďaka ktorej bude môcť koordinovať preskúmanie národných plánov obnovy prírody, činnosti v oblasti budovania kapacít členských štátov a vykonávanie národných plánov obnovy prírody. Okrem toho sa počíta s tým, že táto osoba bude pracovať na týchto	Začiatok vykonávania

Účelom tejto pozície bude prevziať vedúcu úlohu nad celkovou koordináciou postupu predkladania správ, pričom prevažnú väčšinu práce bude vykonávať pozícia uvedená vyššie.	prípravy, preskúmania a vykonávania národných plánov obnovy prírody		úlohách: 5. Zverejňovanie údajov a zabezpečovanie prístupu k nim (napr. interaktívne mapy, prehľady, predkladanie správ) 6. Podporná úloha pri posudzovaní národných plánov obnovy prírody 7. Podporná úloha pri posudzovaní správ členských štátov o pokroku 10. Koordinácia činností poradenského strediska pre členské štáty	
MEDZISÚČET	1 x AD 7 5 x AD 6 1 x AST 4 x FS IV	Zákazka na poskytnutie služby (odborné znalosti v oblasti ekosystémov) 150 tis. EUR/rok Náklady IT: 600 tis. EUR v počítačovej fáze + 200 tis. EUR/rok vykonávania		
Dodatočná podpora v oblasti opel'ovačov – sieť na monitorovanie opel'ovačov	1 pracovník skupiny FS IV na oblasť opel'ovačov/statistické metódy		Prepojenie a koordinácia s odborníkmi JRC na opel'ovače.	
SPOLU	1 x AD 7 5 x AD 6 1 x AST 5 x FS IV			

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ obmedzené trvanie

– ☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR

– ☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☒ neobmedzené trvanie

– Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od 1. 1. 2022 do 1. 1. 2024,

– a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia¹¹⁶

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

– ☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie

– ☐ prostredníctvom výkonných agentúr

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☒ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

– tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

– ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),

– ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

– ☒ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

– ☐ verejnoprávne subjekty,

– ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,

– ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

– V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.

Poznámky:

¹¹⁶ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

Uveďte frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Iniciatíva využíva verejné obstarávanie, správne dojednania, zvýšenie príspevku určeného agentúre EEA a má vplyv na ľudské zdroje Komisie. Na tento druh výdavkov sa uplatňujú štandardné pravidlá.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Neuvádza sa – pozri vyššie

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Neuvádza sa – pozri vyššie

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Neuvádza sa – pozri vyššie

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Neuvádza sa – pozri vyššie

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ¹¹⁷	krajín EZVO ¹¹⁸	kandidátskych krajín ¹¹⁹	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
3	09 02 01 Príroda a biodiverzita	DRP	ÁNO	NIE	NIE	NIE
3	09 10 02 Európska environmentálna agentúra	DRP	ÁNO	ÁNO	NIE	NIE
7	20 01 02 01 Odmeny a príspevky	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 01 01 Zmluvní zamestnanci	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky: neuvádza sa

¹¹⁷ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

¹¹⁸ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

¹¹⁹ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto operačných rozpočtových prostriedkov:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	3	Okruh 3: Prírodné zdroje a životné prostredie
---	----------	--

GR: Životné prostredie			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky									
09 02 01 Príroda a biodiverzita	Závázky	(1a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
	Platby	(2a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
Rozpočtový riadok	Závázky	(1b)							
	Platby	(2b)							
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ¹²⁰									
Rozpočtový riadok		(3)							
Rozpočtové prostriedky GR ENV SPOLU	Závázky	= 1a + 1b + 3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
	Platby	= 2a + 2b + 3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

¹²⁰

Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Uvedená suma bude potrebná na podporu rôznych úloh vykonávania legislatívnych ustanovení, ktoré bude uskutočňovať GR ENV a JRC.

Obstarávané činnosti zahŕňajú všeobecnú zmluvu na podporu vykonávania právneho predpisu o obnove prírody a zmluvy na podporu posúdenia vplyvu na účely stanovenia nových cieľov obnovy.

Okrem toho boli do tejto kategórie zahrnuté správne dojednania s JRC, predovšetkým určené na stanovenie metodiky monitorovania, ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu v prípade cieľov obnovy, pre ktoré táto metodika a ukazovatele ešte neexistujú, ako aj na účely prípravy a podpory zriadenia systému monitorovania určitých cieľov.

Všetky náklady, okrem ľudských zdrojov a administratívnych nákladov		[v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)]						
Úlohy	Zdroje	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Všeobecná podpora na vykonávanie právneho predpisu o obnove prírody (na posudzovanie národných plánov obnovy prírody, na vypracovanie usmernení pre členské štáty...)	Zákazka na poskytnutie služby/externí experti	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
Stanovenie metodiky monitorovania, ukazovateľov a posudzovania dobrého stavu. Príprava a podpora pri monitorovaní určitých cieľov obnovy.	Správne dojednania medzi GR pre životné prostredie a JRC	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	2,100
Posúdenie vplyvu nových cieľov obnovy	Zmluva/zmluvy na podporu posúdenia vplyvu				0,300	0,300	0,300	0,900
SPOLU:		0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca			3	Prírodné zdroje a životné prostredie					
EEA				2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Hlava 1: Výdavky na zamestnancov	Závazky	(1)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
	Platby	(2)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
Hlava 2: Infraštruktúra, administratívne výdavky	Závazky	(1a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
	Platby	(2a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
Hlava 3: Operačné výdavky	Závazky	(3a)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
	Platby	(3b)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
Rozpočtové prostriedky pre EEA SPOLU	Závazky	= 1 + 1a + 3a		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460
	Platby	= 2 + 2a + 3b		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460

Poznámky k výdavkom EEA:

Hlava 1: Náklady na ekvivalent plného pracovného času sa vypočítavajú:

- v prípade dočasných zamestnancov (AD/AST) pri priemerných nákladoch na zamestnanca vo výške 157 000 EUR/rok vynásobených koeficientom 1,342 (koeficient na životné náklady v Kodani),
- v prípade zmluvných zamestnancov pri priemerných nákladoch na zamestnanca vo výške 85 000 EUR/rok krát 1,342,
- s ročnou mierou inflácie 2 % uplatňovanou od roku 2024,
- v prvom roku (2023) sa náklady na zamestnancov počítajú iba za pol roka na základe predpokladu, že nie všetci zamestnanci budú prijatí do zamestnania už v januári 2023.

Hlava 2: Táto hlava obsahuje poplatky za verejné služby, prenájom a služby a potreby koncových používateľov v oblasti IT a komunikácie, napr. laptopy, softvérové licencie, telefóny, hosting. Náklady sa upravujú o ročnú mieru inflácie vo výške 2 %.

Hlava 3: Náklady v rámci tejto hlavy zahŕňajú:

- Náklady IT potrebné na zabezpečovanie/kontrolu kvality údajov získaných od členských štátov (600 tis. EUR na počiatočný vývoj a štruktúru systému IT, 200 tis. EUR ročne na údržbu). Agentúra EEA sa pokúsi využívať externých expertov v oblasti IT (v priestoroch agentúry alebo mimo nich, aby sa mohli dosiahnuť ďalšie úspory). Pripomíname, že tieto náklady sú navyše k nákladom IT v hlave 2, ktoré súvisia s existujúcimi databázami a systémami IT agentúry EEA.
- Ročná aktualizácia špecifického informačného systému právneho predpisu o obnove prírody na host'ovanie, a najmä na prezentáciu údajov a iné komunikačné aplikácie (200 tis. EUR).
- Zmluvy na získanie podpory pre odborné znalosti v oblasti ekosystémov (zákazky na poskytnutie služby, štúdie): 150 000 EUR ročne.
- Vytvorenie a produkcia deviatich ukazovateľov + jeden zložený ukazovateľ (60 strán): 15 000 EUR ročne.
- Komunikačné činnosti: uverejnenie jednej veľkej správy za rok (v digitálnom formáte, nie na papieri): 15 000 EUR ročne.
- Stretnutia siete EIONET: 1 fyzické stretnutie za rok: 20 000 EUR

Požadované zvýšenie príspevku EÚ pre EEA sa bude kompenzovať zodpovedajúcim znížením finančného krytia programu LIFE (rozpočtový riadok 09.0201 – *Príroda a biodiverzita*).

(v miliónoch EUR)

			2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závázky	(4)							
	Platby	(5)							
• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)							
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 3 (GR ENV + EEA) viacročného finančného rámca SPOLU	Závázky	= 4 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
	Platby	= 5 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závázky	(4)							
	Platby	(5)							
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov		(6)							

SPOLU (všetky operačné okruhy)									
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 (GR ENV + EEA) viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)	Závazky	= 4 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
	Platby	= 5 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu (príloha V k interným pravidlám), ktorá sa na účely medziúvarovej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)				SPOLU
GR: Životné prostredie												
• Ľudské zdroje			0,785	0,85	0,785	0,785	0,785					3,925
• Ostatné administratívne výdavky ¹²¹			0,114	0,114	0,114	0,114	0,114					0,570
GR ENV SPOLU	Rozpočtové prostriedky		0,899	0,899	0,899	0,899	0,899					4,495

Náklady na ekvivalent plného pracovného času (AD/AST) sa vypočítavajú pri hodnote 157 000 EUR/rok. Ďalšie administratívne výdavky sa týkajú zasadnutí výboru a skupiny odborníkov, misií a ďalších nákladov spojených s týmito zamestnancami.

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	(Záväzky spolu = Platby spolu)		0,899	0,899	0,899	0,899	0,899				4,495
---	-----------------------------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--------------

¹²¹ Požadované administratívne rozpočtové prostriedky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené, a v prípade potreby budú doplnené rozpočtovými prostriedkami, ktoré sa môžu pridať riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555
	Platby	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy ↓			Rok N		Rok N + 1		Rok N + 2		Rok N + 3		Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)								SPOLU	
	VÝSTUPY																			
	Druh 122	Priem erné náklad y	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Počet	Nákla dy	Celko vý počet	Náklady spolu		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ¹²³ ...																				
– Výstup																				
– Výstup																				
– Výstup																				
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																				

¹²² Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

¹²³ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“

ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																		
– Výstup																		
Špecifický cieľ č. 2 medzisúččet																		
SPOLU																		

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na ľudské zdroje

V EEA

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie týchto administratívnych rozpočtových prostriedkov:

Personálne požiadavky v agentúre EEA v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Dočasní zamestnanci (triedy AD)		0,632	1,289	1,315	1,342	1,368	5,947
Dočasní zamestnanci (triedy AST)		0,105	0,215	0,219	0,224	0,228	0,991
Zmluvní zamestnanci		0,285	0,582	0,593	0,605	0,617	2,683
Vyslaní národní experti							
SPOLU		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621

Náklady na ekvivalent plného pracovného času sa vypočítavajú:

- v prípade dočasných zamestnancov (AD/AST) pri priemerných nákladoch na zamestnanca vo výške 157 000 EUR/rok vynásobených koeficientom 1,342 (koeficient na životné náklady v Kodani),
- v prípade zmluvných zamestnancov pri priemerných nákladoch na zamestnanca vo výške 85 000 EUR/rok krát 1,342,
- v prvom roku (2023) sa náklady na zamestnancov počítajú iba za pol roka na základe predpokladu, že nie všetci zamestnanci budú prijatí do zamestnania už v januári 2023.

Personálne požiadavky v agentúre EEA (ekvivalent plného pracovného času):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Dočasní zamestnanci (1 triedy AD 7 + 5 triedy AD6)		6	6	6	6	6	
Dočasní zamestnanci (triedy AST)		1	1	1	1	1	
Zmluvní zamestnanci (3 triedy GF-4 a 1 triedy GF-3)		5	5	5	5	5	
Vyslaní národní experti							
SPOLU		12	12	12	12	12	

V Komisii

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
		• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)									
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			
20 01 02 03 (delegácie)											
01 01 01 01 (nepriamy výskum)											
01 01 01 11 (priamy výskum)											
		• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času) ¹²⁴									
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)											
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)											
XX 01 xx yy zz ¹²⁵		– ústredie									
		– delegácie									
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)											
01 01 01 12 (ZZ, DAZ, VNE – priamy výskum)											
SPOLU			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	V prípade GR pre životné prostredie sú potrebné 4 dodatočné miesta triedy AD na účely všeobecného vykonávania nariadenia a na zabezpečenie kontinuity postupov týkajúcich sa prípravy, tvorby návrhov a schvaľovania sekundárnych právnych predpisov podľa lehôt navrhovaných v nariadení. Okrem toho je potrebné jedno miesto triedy AST na podporu všeobecného vykonávania právneho predpisu.
Externí zamestnanci	neuvádza sa

¹²⁴ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

¹²⁵ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

Súladi s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- ☒ môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

Ďalšie úlohy, ktoré musí Komisia prevziať, si vyžadujú dodatočné potreby týkajúce sa zdrojov, pokiaľ ide o výšku príspevku Únie a plán pracovných miest Európskej environmentálnej agentúry. Tieto potreby sa budú financovať v rámci rozpočtového riadku 09.0201 – Príroda a biodiverzita programu LIFE.

Náklady predpokladané v rozpočtovom riadku 09 02 01 budú financované z programu LIFE a budú sa plánovať na základe ročných plánov riadenia GR pre životné prostredie. Požadované ľudské zdroje sa podľa možnosti získajú dodatočným priradením zdrojov v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov na ľudské zdroje.

- ☐ si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky, zodpovedajúce sumy a nástroje, ktorých použitie sa navrhuje.

- ☐ si vyžaduje revíziu VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- ☒ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok N ¹²⁶	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

¹²⁶ Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

– ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

– ☐ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv:

☐ vplyv na vlastné zdroje

☐ vplyv na iné príjmy

uved'te, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov ☐

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov:	riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ¹²⁷						
			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Článok									

V prípade pripísaných príjmov uved'te príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

[...]

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

[...]

¹²⁷

Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.